

DRAUGAS

PERIODICALS
September 5, 2003
Vol. XCIV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 5, 2003

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-04-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 172
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Iš pasaulio lengvosios atletikos pirmenybių Prancūzijoje. Vietinio sporto žinios.
2 psl.

Vairavimo teisės ir vyresnėji. Kai teisėjai ir „rašto žinovai“ susipeša dėl Dešimt Dievo išakymų.
3 psl.

„Bičiulystė“.
4 psl.

„Draugo lietuviukai“.
5 psl.

Sąskrydis Dubysos slėnyje. Gyvenimo kelionė. Muzikos garsai Pažaislyje.
6 psl.

Lietuvos verslininkai remia išiešvius kultūrą. Naujas jėzuitų vyresnysis Šiaurės Amerikoje. Lietuvių kalbos kursai.
8 psl.

Sportas

* Vokietijoje vykusiame 30-ajame tarptautiniame vandensvaidžio turnyre „Abendroth Pokal 2003“ Lietuvos čempionė Vilniaus „Baltic Amadeus“ komanda užėmė trečiąją vietą.

* Rusijos sostinėje vykstantiame Europos jaunimo (iki 23 metų amžiaus) dviračių treko čempionate dėl medalių vaikinių komandinėse 4 km persekiojimo lenktynėse kovos Lietuvos ir komanda. Ketvirtadienį kvalifikacinėse varžybose tarp vienuolikos komandų Gediminas Bagdonas, Andrius Buivydas, Ignas Kononovas bei Justas Volungevičius užėmė 4-tąją vietą.

* Spalio 10 dieną Australijoje prasidės V regbio Pasaulio Taurės turnyras. Finaliniame rate dėl pasaulio čempiono titulo rungsis 20 stipriausių planetos rinkinių, tarp kurių, deja, nebus Lietuvos komandos, kuri jau po pirmojo atrankos rato turėjo pasitraukti iš tolesnės kovos. Ir vis tik finaliniame turnyre bus lietuviška pavardė — ketvirtadienį paskelbtame Argentinos rinktinės sąraše yra vietos lietuvio Rimo Kairelio pavardė.

Naujausios žinios

* Valstybės turto fondas ir „Mineraliniai vandenys“ parengė pasirašymui sutartį dėl „Stumbro“ privatizavimo.

* Mokėdami dienpinigius, labiausiai valstybę apvagia vežėjai, teigia finansų ministras.

* Vietoj atstatyto Kauno rajono mero į savivaldybių asociacijos valdybą išrinktas Kėdainių vadovas.

* Teismas nepaleido į laisvę prancūzų aktorės nužudymo įtariamo dainininko.

* Lietuva ir Vengrija stiprina karinį bendradarbiavimą.

* Peticiónis galės teikti asmenys nuo 16 metų.

1993 metais popiežius Jonas Paulius II aplankė Kryžių kalną. Kairėje — tuometinis Lietuvos kardinolas a. a. Vincentas Sladkevičius. *Vladimiro Gulevičiaus (Elta) nuotr.*

Lietuva pritaria Jungtinių Tautų vaidmens Irake plėtrai

Vilnius, rugsėjo 4 d. (BNS) — Lietuva remia JAV siekį ir Irako pokario reikalus aktyviau įtraukti Jungtines Tautas, teigia Lietuvos diplomatai.

„Mes palaikome siekius, kad Jungtinės Tautos aktyviai dalyvautų sprendžiant pokario Irako reikalus ir remiami tarptautinės bendrijos pastangas atkurti taiką šioje šalyje“, ketvirtadienį sakė Lietuvos URM Saugumo politikos departamentą direktorius Rytis Paulauskas.

Jo teigimu, „efektyvus daugiašališkumas yra esminė sąlyga konflikto Irake išsprendimui

ir šalies atstatymui“.

Pasak diplomato, gegužę Lietuvoje susitikę „Vilniaus dešimtuko“ valstybių parlamentarai pirmininkai sutarė, jog Jungtinės Tautos turi atlikti esminį vaidmenį pokario Irake plėtrai.

Lietuvos diplomatas komentavo pranešimus apie JAV politikos Irako klausimais permainas. Vašingtonas trečiadienį kreipėsi į Jungtines Tautas (JT), prašydamas skirti karių ir pinigų pokario pastovumo užtikrinimui ir valstybės atkūrimui, tačiau pabrėžė neketinantis

Nukelta į 7 psl.

„Žemės sklypų“ byloje politikai yra tikrintinų asmenų sąrašuose

Vilnius, rugsėjo 4 d. (Elta) — Laikydami „nekaltumo prezumpcijos“ nuostatas, Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) direktorius Valentinas Junokas teigia negalįs įvardinti konkrečių Seimo narių pavardžių,

galėjusių pažeidžiant įstatymus įsigyti žemės sklypus.

Tačiau ketvirtadienį, patikrinęs Seimui informaciją apie sklypų skandalo tyrimo eigą, jis sakė, kad politikai yra tikrintinų asmenų sąraše.

V. Junoko duomenimis, apie 10 šios kadencijos Seimo narių, tai yra maždaug 7 proc. parlamentarų, gali būti tarp įtariamųjų, tačiau tai turėtų nustatyti tik specialistai.

Nukelta į 7 psl.

JAV

New York. Nuo karo Irake pradžios JAV kariuomenėje, veikiančioje Irake, įvyko mažiausiai devynios savivudys, o kiek dar karių buvo išsiųsta atgal į JAV „dėl psichologinių priežasčių, laikoma paslaptį“, pranešė ABC televizija, pabrėždama, kad JAV kareiviai Irake patiria „didžiulį stresą“. Amerikiečiams Irako kampanija yra „labiau įtempta negu bet kuris kitas konfliktas nuo Vietnamo laiko“. ABC duomenimis, „visame Irake veikia daugiau kaip 100 karo psichiatrų ir konsultantų“. Psichikos analizės metodu jie rengia grupinius streso ir agresyvumo pašalinimo seansus, organizuoja „savižudybių užkardymo klases“. Dabar visiems Irako kampanijos veteranams siuloma psichiatro konsultacija, kad stresas, susikaupęs Irake, staiga neišsiskaidytų grįžus į JAV.

IRAKAS

Bagdadas. Į Bagdadą

Lietuva mini popiežiaus apaštalinės kelionės dešimtmetį

Vilnius, rugsėjo 4 d. (BNS) — Ketvirtadienį prasidėjo popiežiaus Jono Pauliaus II kelionės po Lietuvą dešimtmečiui skirti renginiai.

Iškilmės vyks ten, kur 1993 metų rugsėjo 4-8 d. lankėsi popiežius — Vilniaus, Kauno ir Šiluvos bažnyčiose bei prie Kryžių kalno Šiauliuose.

Apaštalinės kelionės jubiliejui skirti renginiai ketvirtadienį prasidėjo Vilniaus Arkikatedroje bazilikoje. Šv. Mišių metu tikintieji prisiminė popiežiaus susitikimą su kunigais, klierikais, vienuoliais ir vienuolėmis.

Penktadienį Vilniaus Šventosios Dvasios bažnyčioje bus laikomos šv. Mišios lenkų kalba. Jų metu bus pašventinta popiežiaus apsilankymą įamžinanti atminimo lenta. Po mišių susirinkusieji prisiminė popiežiaus susitikimą su Lietuvos lenkų bendruomene.

Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyks minėjimas, kurio metu Lietuvos akademine visuomene prisimins Šventojo Tėvo susitikimą su mokslo, kultūros bei visuomenės atstovais. Taip pat bus paminėtos popiežiaus paraginimu atkurtos šv. Juozapo kunigų seminarijos dešimtmetis.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Šeštadienį Vilniaus šv. Teresės bažnyčioje, Kauno Arkikatedroje, Vilniaus Aušros Vartų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios, po jų bus meldžiamasi rožinio malda. Šią malda tiesiogiai transliuos Lietuvos valstybinis radijas.

Rugsėjo 12-ąją nuo Kryžių kalno prasidės piligrimų eitynės į Šiluvą. Iki Šiluvos maldininkai keliaus dvi dienas ir į pagrindinį popiežiaus apsilankymą su Lietuvoje dešimtmečio minėjimą.

Rugsėjo 14-ąją — paskutinę Šiluvos atlaido dieną — Šiluvos šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje įvyks pagrindinis popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoje dešimtmečio minėjimas. Šv. Mišias laikys Lietuvos vyskupas, jas tiesiogiai rodys Lietuvos televizija.

Prezidentūroje bus rodoma popiežiaus dovanota mozaika

Prezidentūroje šeštadienį bus rodoma prieš dešimtmetį Lietuvoje apsilankiusio popiežiaus Jono Pauliaus II padovanota šv. Mergelės Marijos su kūdikėliu Jėzumi mozaika.

Vatikano popiežiškųjų meno dirbtuvių meistrų sukurtą mozaiką iš spalvoto stiklo yra

apibendrinta informacija, sake aplinkos ministras.

Be to, minėtą leidinį premjeras gavo ne iš oficialių Rusijos institucijų, bet iš Lietuvos ambasadoriaus Rusijoje Rimanto Šidlausko.

Lietuva ilgą laiką prašo Rusijos pateikti informaciją apie telkinį „D-6“, tačiau iki šiol nieko nėra gavusi. Be to, Lietuva siūlė Rusijai sudaryti bendrą žinovų grupę, kuri įvertintų galimą ekologinę naftos gavybos grėsmę, tačiau Rusija ir į tai iki šiol neatsakė.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

apibendrinta informacija, sake aplinkos ministras.

Be to, minėtą leidinį premjeras gavo ne iš oficialių Rusijos institucijų, bet iš Lietuvos ambasadoriaus Rusijoje Rimanto Šidlausko.

Lietuva ilgą laiką prašo Rusijos pateikti informaciją apie telkinį „D-6“, tačiau iki šiol nieko nėra gavusi. Be to, Lietuva siūlė Rusijai sudaryti bendrą žinovų grupę, kuri įvertintų galimą ekologinę naftos gavybos grėsmę, tačiau Rusija ir į tai iki šiol neatsakė.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

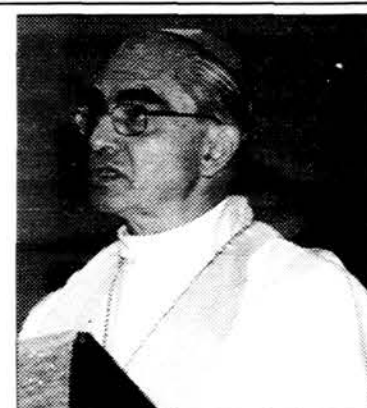
Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Po šv. Mišių surengtoje konferencijoje kardinolas A. J. Backis prisiminė savo susitikimus su popiežiumi Jonu Pauliumi II.

Algirdo Sabaliausko (ELTA) nuotr.

kopija unikaliuosios Madonos „Salus Populi Romani“.

Tai viena labiausiai stebuklais ir malonėmis pagarsėjusių Romos Madonų.

Pasak Prezidentūros pranešimo spaudai, Šventojo Tėvo dovanota garsiosios Romos Madonos mozaika pašaukta nuo visų negandų apsaugoti Vilnių ir visą Lietuvą.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už 22 kilometrų nuo Nidos.

Naftos telkinys „D-6“ yra Baltijos jūroje už

SPORTO

APŽVALGA

VIETINIO SPORTO ŽINIOS

Futbolininkai nebežaidė

Praėjusį sekmadienį, rugpjūčio 31 d., dėl „Labor Day“ šventės, „Metropolitan“ futbolo pirmenybių rungtynių nebuvo. Ilgesio ir „Lituano“ futbolininkai, kurie, kaip atsimename, pirmąjį rudens rato sekmadienį savo aikštėje buvo „pavaišinti“ net keturiais įvarčiais.

Šių pirmenybių antrasis ratas įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 7 d. Lietuviai vėl rungtyniaus namuose — aikštėje prie PL centro Lemonte. Ši kartą varžovais vėl ne iš stipriųjų tarpo — „United Serbs“ komanda, kuri, galimas daiktas, yra sustiprinusi savo sudėtį. Pas mus šie, atrodo, bus keli nauji veidai. Pagrindinės sudėties rungtyniaus 3 val.

Taip pat Lemonte bus žaidžiamas ir trečiojo rato susitikimas rugsėjo 21 d. Tada „Lituaniai“ reikės kovoti su šiuo metų čempionais — lenkų „Eagles“ vienuoliu. Prieš šią komandą tikrai jau reikės sumobilizuoti pajėgių žaidėjų komandą, jeigu iš viso dar yra galimybė tokią sudaryti.

Registruojami krepšininkai

ASK „Lituania“, kuris specializuojasi krepšinyje, registruoja jaunuosius krepšininkus, norintius žaisti šiame klube, rudens sezoną. Jaunimo komandos jau pradės ruošis Š. Amerikos lietuvių jaunimo sporto žaidynėms, kurios iš Toronto yra perkeltos į Čikagą ir čia bus prarastos lapkričio 1-2 d. Del registracijos bei kitų reikalų galima skambinti šio klubo viename iš pareigūnų — dr. Donatui Siliūniui, telefonu 630-852-3204.

Artėja teniso turnyras

Jau artėja Amerikos lietuvių teniso turnyras. Jis vadinsis Šarūno Marčiulionio.

JURGIO VODOPALO PASIREIŠKIMAI TENISE

Žurnalistas Edvardas Šulaitis (kairėje) ir lauko teniso entuziastas Jurgis Vodopalis.

Tie, kurie seka lietuvių veiklą Š. Amerikoje, dažnai spaudoje užtinka Jurgio Vodopalo pavardę. Be šio, jau gerokai 70-metį peržengusio, vyro pasirodymo dabar neapsieina joks Š. Amerikoje vykstantis teniso turnyras.

kviestinėmis žaidynėmis, kuriose dalyvaus ir vienas kitas čikagietis. Šios žaidynės yra rengiamos gana toli — San Diego mieste, Kalifornijoje, rugsėjo 26–28 dienomis. Turnyrą ruošia — San Diego lietuvių teniso klubas „Aras“.

Jono Žukausko mirties penkmetis

Jau prabėgo penkeri metai nuo vieno iš aktyviausiųjų LFK „Lituano“ futbolininkų, trenerių ir rėmėjų — Jono Žukausko ankstyvos mirties. Jis amžinybėn iškeliavo 1998 m. rugsėjo 6 d. ir buvo palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje. Jonas apie 40 metų priklausė šiam klubui ir buvo vienas iš stipriųjų jo ramsčių įvairiose veiklos srityse. Pradžioje jis atstovavo vyrų komandai, vėliau — veteranų, kurioje žaidė beveik iki savo mirties. Nemažai pasireiškė ir kaip treneris — jaunių ir po to — vyrų. Dirbo klubo valdyboje, nemaža laiko, o taip pat ir pinigų skirdamas jo veiklai. Vienu metu net 7 iš Lietuvos atvykusieji ir klubo komandas išjungė futbolininkai gyveno jo namuose Marquette Parko apylinkėje, po to, kuomet jis išgijo būstą priemiestyje. Be Jono Žukausko tautos „Lituano“ klubo veikla būtų buvusi gerokai skurdinė.

Dabar šio klubo nario atminimui Žukausko šeima kasmet skiria atžymėjimo ženklą ir piniginių prizų naudingiausia klubo futbolo komandos žaidėjui. Tuo vis primenama apie šį vyrą, kurio mirties penkmetį šiomis dienomis mes atžymime. Reikia stengtis, kad jo atminimas niekada nebūtų ištrintas iš futbolo mėgėjų atminties, bent iki to laiko, kol gyvuos jau pusšimtį metų peržengęs futbolo klubas „Lituania“.

E. Š.

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė Klaipėdoje, nuotaikingai rugsėjo 1 d. palydeta į Europos čempionatą. Eltos nuotrauka.

Valstybės apdovanojimo išteikimo ceremonijoje rugsėjo 2 d. Prezidentūroje Kunigaikščio Gedimino ordino Didžiojo kryžiumi apdovanotas pirmasis Lietuvos lengvosios atletikos istorijoje pelnęs čempiono titulą disko metėjas Virgilijus Alekna (viduryje). Antrasis iš dešinės — žymenį išteikęs LR prezidentas Rolandas Paksas. Sauliaus Venckaus (Elta) nuotrauka.

IŠ PASAULIO LENGVOSIOS ATLETIKOS PIRMENYBIŲ PRANCŪZIJOJE

Sekmadienį, rugpjūčio 31 d., baigėsi pasaulio lengvosios atletikos pirmenybės, jau 9-sios iš eilės. Jose daugiausia medalių — 20 pasiglemžė JAV sportininkai, kuriems atiteko 10 aukso, 8 sidabro ir 2 bronzos medaliai. Antroje vietoje liko Rusijos atstovai su 19 medalių. Po to ejo Etiopijos, Baltarusijos ir Prancūzijos sportininkai su 7 pažymėjimo ženklais.

Tačiau JAV gali prarasti bent vieną aukso medalį, nes sprinterė Kelly White nepaėjo dopingo kontrolės po jos antrojo pasirodymo 200 metrų bėgime. Yra teigiama, jog ji vartojusi neleistiną preparatą — modafinilį. Pati sportininkė nesigina, tačiau ji sako, jog šis vaistas jai buvo reikalingas ligos simptomų gydymui ir nežinojusi, kad jis yra draudžiamas. Dėl šio skandalo sportininkė nestartavo 4 po 100 estafetėje. Tačiau galutinio sprendimo dėl jos tolesnio likimo — medalių praradimo ar suspendavimo dar yra laukiama.

JAV krepšinio žvaigždės laimėjo

Vakar Puerto Rico mieste San Juan baigėsi Amerikos

žemynų krepšinio komandų turnyras, kuris turėjo išaiškinti 3 valstybių rinktinės, vaziuosiančias į kitų metų olimpiadą Graikijoje. Kaip ir buvo laukta, čia pirmąją vietą nusinešė JAV NBA lygos krepšinio milijonieriai, nepralaimėję nė vieno susitikimo. Jie baigmėje įveikė Argentiną 106-73, prieš kurią ankstesniame susitikime šiose pirmenybėse buvo išspaudę tik 8 taškų pergalę. Laimėtojams daugiausia taškų pelnė Tim Duncan (23), o argentiniečių eilėse pasižymėjo irgi NBA rungtyniaujantis — Ginobli su 16 taškų.

Naudingiausiuoju pirmenybių žaidėju buvo pripažintas Steve Nash iš Kanados rinktinės, nepaisant, kad jo komanda rungtynėse dėl bronzos ir teisės žaisti olimpiadoje prapylė prieš Puerto Rico 66-79. Šiame lemtingame susitikime Nash pataikė tik 2 metimus iš 13 bandymų ir Kanadai pelnė tik 10 taškų. Rinkimuose dėl naudingiausiojo žaidėjo titulo amerikiečių žvaigždė — Tim Duncan liko tik trečiuoju.

Krepšinio mėgėjų apvilė ir Brazilija, kuri liko tik 7-a iš 10 komandų. Palyginti neločiai pasirodė Venecuela, likusi

5-a ir Meksika — 6-a.

Lietuvos krepšinio rinktinė vyksta į Europos pirmenybes Švedijoje

Ši trečiadienį, rugsėjo 3 d., Lietuvos krepšinio rinktinė išvyko į Švediją, kur po poros dienų — penktadienį prasideda Europos vyrų krepšinio turnyras, išaiškinsiantis olimpinį žaidėjų krepšinio turnyro dalyvius. Kaip žinome, praėjusiose trijose olimpiadose lietuviai ne tik žaidė, bet sugriebė bronzos medalius. Ši kartą abejojama — ar Lietuva iš viso bus tarp stipriausių.

Pirmame Europos pirmenybių tarpuslyje Lietuvos vyrų laukia trys kliūtys — Latvijos, Izraelio ir Vokietijos rinktinės. Laimėję bent du susitikimus, lietuviai patektų į antrąjį ratą. Pasirošiamajame laikotarpio Lietuvos rinktinė turėjo 11 rungtynių, iš kurių 9 laimėjo. Rinktinės kapitonas, prieš vaziuojant, buvo išrinktas Saulius Stombergas. Beje, pirmenybės baigsis rugsėjo 14 d. Būtų gera, kad jos Lietuvai būtų sėkmingos ir įgalintų mūsų žaidėjus olimpiadoje.

E. Š.

galima matyti Čikagoje, nes čia gyvena jų dukra.

Beje, Elvyra Vodopalienė yra nuolatine „Draugo“ bendradarbė.

E. Š.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.			
	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

8919 W. Archer Ave., Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. TOMAS ZUBINAS

DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,

Oak Lawn, IL 60453

Tel. 708-423-5155.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutvarkys dantis už

prieinamą kainą. Susitarimui kalbėti

angliškai arba lietuviškai.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Tel. 708-422-8260.

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGUA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

Šarūnas Marčiulionis.

ŠARŪNO MARČIULIONIO KVIESTINIS TENISO TURNYRAS

San Diego, California rugsėjo 26, 27, 28 d.

Visi prisimenam Šarūno Marčiulionio pagėjimą krepšinio aikštėje ir jo laimėjimus olimpiadoje bei kitur. Bet turbūt ne visi žino, kad jo pirmas sportas buvo tenisas.

Su dideliu malonumu San Diego lietuvių teniso klubas „Aras“ organizuoja Šarūno vardu teniso turnyrą. Šarūnas prizada dalyvauti ir atvežti žaidėjų iš Lietuvos. Lietuvos JAV ambasadorius Vygaudas Ušackas taip pat sutiko dalyvauti ir sužaisti „exhibition game“ su Šarūnu, rugsėjo 27 d., šeštadienį apie 10:30 val. ryto. Rungtynės bus centro

sporto aikštėje.

San Diego Lietuvių Bendruomenė, kartu su „Aras“ teniso klubu, turės turnyro vakarienę/sokių rugsėjo 27 d., šeštadienį. Rengėjai kviečia žaidėjus ir svečius apsilankyti San Diego.

Del informacijos ir registravimo formų sekite „Aras“ tinklalapį:

www.arastennisclub.com

arba skambinkit: Algis Bačanskas, 760-723-1076; Algis Seikas, 714-968-8124; Šarūnas Landys, 858-259-0320

epaštas: arastennisclub@aol.com

Teniso turnyro rengėjai

Danutė Bindokienė

KAI TEISĖJAI IR „RAŠTO ŽINOVAI“ SUSIPEŠA

ALEKSAS VITKUS

Kaip jau kurį laiką skaitome, Alabama valstijoje vyksta dideli ginčai dėl paminklo, kelis metus buvusio Alabama Vyriausiojo teismo įstaigos įžengimo rotundoje. Sunkus granitinis paminklas svėria dvi su puse tonos ir jame yra iškalti žodžiai, kurie kai kuriems JAV konstitucijos griežtiesiems aiškintojams, daugiausia ateistams ir liberalams, yra nepriimtini. Jie norėjo paminklą iš ten pašalinti, kaip prieštaraujantį Amerikos konstitucijai, o vyriausias Alabama Vyriausiojo teismo teisėjas Roy Moore jiems to nenorėjo leisti.

Moore, evangelikas-protestantas, Vietnamo karo dalyvis, priešinku vadinamas „Dešimt įsakymų teisėjas“, ten slaptai, nenorėdamas bereikalingo triukšmo, vieną 2001 metų liepos mėnesio naktį tą paminklą ir pastatė. Stovėjo jis ten kurį laiką ramiai, atrodo, nieko nepiktindamas, kol pagaliau kai kurie priešreliginiai kraštutiniai nutarė, kad paminklui valstybinėje teisingumo įstatygoje yra ne vieta.

Užsispyręs Moore nenorėjo pasiduoti, sakymas, „aš būčiau kaltinamas išdavimu, jei nekovočiau už paminklo palikimą rotundoje“. Jis bendramintis kun. Jerry Falwell ragina, kad federalinio teismo sprendimas turėtų būti ignoruojamas: „Mes tikime, kad, jei norime laikytis Dievo įsakymo, kartais turime sulaužyti ir žmonių įstatymą“. Į tai jo oponentai atsako, jog Amerika nėra biblinė žemė, ir kad jos konstitucija nėra Mozės įstatymas.

Organizacija vadinama „Americans United for Separation of Church and State“, vadovaujama Barry Lynn, „American Civil Liberties Union“, ir dar keli Alabamos advokatai, pernai išskėlė bylą, pagal kurią „Dešimties Dievo įsakymų“ skulptūra turėtų būti teismo pasmerktą, kaip prieštaraujanti Amerikos konstitucijai. Nors federalinio teismo teisėjas Myron Thompson nusprendė Barry Lynn naudai, paminklas ilgą laiką nejudėjo. Prasidėjo ilgai užtrukęs tamponas po teismo. Moore kreipėsi į Aukščiausiąjį Amerikos teismą, kuris nesutiko pakeisti Thompson potvarkio paminklą pašalinti iki rugpjūčio 20 dienos. Keista, bet net Bill Pryor, valstybės gynėjas ar prokuroras, pareiškė, kad jis nematęs nieko konstitucijai prieštaraujantio kaip tas paminklas ten buvo pastatytas. „Deja, — jis apgailestavo, — aš turėjau klausyti federalinio teismo sprendimo“. Panašiai pasisakė ir Alabamos gubernatorius Bob Riley. Jie abu yra

respublikonai.

Prie pastato susirinko būdėti Moore šalininkai, kurie būtų neleidę tą paminklą išvežti. Jie taip pat tuojau kreipėsi į kitą federalinį teismą, prašydami, kad sprendimas pašalinti paminklą būtų sulauktytas. Federalinis apygardos teismo teisėjas William Steele po kelių dienų tą prašymą atmetė. Moore vis tiek nenusileido. Vyriausiojo Alabamos teismo aštuoni teisėjai rugpjūčio 21 vienbalsiai nutarė paminklą iš rotundos pašalinti, o savo tiesioginį viršininką, vyriausiąjį to teismo teisėją Moore, suspenduoti, kaltinant jį pažeidus teisingumo etikos kanonus.

Liko tik paminklą pašalinti, tačiau „Clark Memorial“ bendrovė, kuri tą paminklą sukūrė ir rotundon atvežė, atsisakė jį judinti. Praėjo dar kelios dienos, ir tik trečiadienį, rugpjūčio 27, paminklas buvo perkeltas į kažkokį, publikos akimis neprieinamą, kampą, užrakinant (!) rūbą prie tar-nautojų valgyklos. Prie pastato laiptų nusivylę Moore pasekėjai kalbėjo maldas, o aplinkui budėjo ir saugojo tvarką per 30 policijos pareigūnų. Triukšmingų demonstracijų ar net riaušių vis dėlto neįvyko. O visokios senovės graikų ir romėnų dievų figūros, likusios teismų rūmuose, aktyvistams akių kankėdėl nedegino.

Pralaimėję tą kovą, paminklo šalininkai tvirtina, kad jo „išmetimas“ iš teisingumo rūmų rotundos yra nepateisinamas pažeidimas religijos laisvės, kurią garantuoja Amerikos konstitucija. Tuo tarpu laimėjęs ginčą, Barry Lynn sako, kad „tai yra didelė pergale kovojant už religinius skirtumus“.

Kieno teisybė? Ir kas ten per tokie žodžiai iškalti tame, į tamsų kampą nugrūstame, paminkle, dėl kurių tiek kovota? Pirmą negu diskutuoti, kurioje gincio pusėje mes stume, gal čia būtų gera proga iš naujo prisiminti, ką rašo apie tuos įsakymus Senojo Testamento išėjimo knyga (Exodus). Jei tai kadaise ir žinojome, greičiausiai ne vienas ir primiršome, ar ne? Istorikų nuomone, įvykiai, aprašomi Išėjimo knygoje, greičiausiai vyko apie 1,500 metų prieš Kristaus gimimą. Tuo laiku žydų pranašas Mozes, gimęs Egipte, buvo Dievo pašauktas išvesti žydus iš Egipto vergijos, jam tarė: „Štai padariau tavo tarsi Dievo faraonu, o tavo brolis Aaronas bus tavo pranašas“. Tuo metu Mozes buvo jau 80 metų amžiaus, o Aaronas buvo už jį trejais metais vyresnis.

Kad įtikintų faraoną, jog žydų valdovas yra tikrasis Dievas ir Viešpats, jis siuntė

visokias nelaimės ant egiptiečių tautos, kol pagaliau faraonas sutiko juos paleisti, sakdamas Mozei ir Aaronui: „Tu tuojau palik te mane žmones — judu ir izraeliečiai su jumis. Nesdinkitės!“ Netrukus visa izraeliečių bendrija, Egipto vergijoje išbuvusi 430 metų, apie 600,000 vyrų (tai galėjo būti apie dviejų milijonų tautą), pasileido kelionėn. Po ilgų klaidžiojimų jie vieną dieną priėjo prie Sinajaus kalno, nykiame dykumos pusiasalyje, kuris buvo tarp Egipto ir tuometinio Kanaano žemių, šiaurėje plaunamas Viduržemio jūros, o pietuose — Raudonosios jūros vandeniu. Šitame 7,500 metų aukščio kalne, dar kitaip vadinamame Horebe, vos apie 50 mylių nuo Raudonosios jūros, Dievas Mozei davė savo įsakymus, kurie Senajame Testamente buvo pavaldinti Dešimt Dievo įsakymų.

Jais Dievas žydoms liepė neturėti kitų dievų, švęsti šabą, gerbti tėvus, nežudyti, nesvetimauti, nevogti, melginti, neliudyti ir negeisti nieko, kas priklauso artimui. Tie dešimt įsakymų reikalavimai perėjo ir į krikščionybės religiją, į Naująjį Testamentą, ir pagal jų principus susikūrė visa krikščioniškoji moralė, kurią prieš beveik per 200 metų sekė ir tie patys Amerikos konstitucijos autoriai.

Galų gale ir konstitucija yra tik žmonių kūrinys, netobulas, kuris jau daug kartų (iki šiol buvo net 27 pataisymai — „amendments“) buvo, jei ne gerinamas, tai bent taisomas, o ir, be to, pati konstitucija ir jos tie 27 pataisymai gali būti visai interpretuojami. Kaip tas teisės ir laisvės interpretuoti, — tai nuolatinis teismų uždavinys. Koks nors teismas nutaria vienai, aukštesnio rango teismas kitaip, kol pagaliau priinama prie Vyriausiojo tribunolo, kurio žodis paprastai yra lemiamas. Deja, ir pats Vyriausiasis tribunolas kartais pakeičia savo nuomonę. Prisiminkime kaip pavyzdį prohibiciją. Taigi, konstitucinių teisių aiškinimas nėra jau toks paprastas dalykas. Todėl nesistebėkime, kad Amerikos visuomenė apskritai dėl religijos ar dėl to Dekalogo paminklo dar niekada nebuvo ir nebus vienos nuomonės.

Štai, pavyzdžiui, pirmasis konstitucijos pataisymas skamba šitaip: „Kongresas neišduos jokių įstatymų dėl religijų steigimo, ar dėl jų laisvo išpažinimo; arba suvaržymo žodžio ar spaudos laisvės; arba dėl žmonių teisės taikingai susirinkti ir prašyti valdžios atsisakyti skriaudų“. Prisipažįstu, kad šis mano laisvas vertimas iš anglų kalbos negali tiksliai atitikti originalo mintį. Tai

kuri, anot jos, dar moka lietuviškai. Taip, iš tikrųjų Ona Kniukštienė puikiai prisimena gimtąją kalbą, kuri dabar ji, nebereikalinga. Ypač pribloškė jos marčios nepagarba savo šaknims, lietuvių kalbai. Juk net vardas, pavardė (Laimutė Sirputytė) byloja apie lietuvišką prigimtį. Kodėl tada jai taip sunku ištartį gimtąjį žodį? Kodėl?..

Visi Laimutės ir jos vyro Augustino, Onos Kniukštienės sūnaus, vaikai nemoka ne vieno lietuviško žodžio, net turi rusiškus vardus: Sveta, Aliona, Vitalijus, Valera, anukė Tania — „tikra rusė“ (šiuos žodžius su pasididžiumu ištara Laimutė).

Gaila, neteko pasikalbėti su pačiu Augustinu Kniukšta, pasiteirauti, kur tai matyta, kad neįsmokė vaikų ne vieno lietuviško žodžio. Tačiau už jį

naturu. Juk ir tokščiai advokatų ir milijonai žmonių, nors skaito originalą anglų kalboje, jį nevienodai supranta.

Perskaitykite šį pirmąjį konstitucijos pataisymą dar kartą. Ar ten radote ką nors apie religijos atskyrimą nuo valstybės? Ne, nes man atrodo, kad tą pataisymą 1791 metais rašantieji negalvojo apie kokių religijų nustatymą ir šali, o tik apie laisvą ir nevaržomą jų išpažinimą. Bet šių dienų ateistai, aktyvistai ir visokios polinkio liberalai tame pataisyme ne tik mato „aiškų“ religijos atskyrimą nuo valstybės, bet ir atkakliai tvirtina, kad ir bet koks „Dievo“ vardo paminėjimas yra nusizengimas prieš konstituciją.

Didysis triukšmas dėl religijos prasidėjo seniai, 1962 m., kai Vyriausiasis teismas uždraudė mokyklose kalbėti maldą. Paskui ir iki tada populiarieji pamokos mokinių kalbėta priešais Ameriką. Kodėl? Ten buvo paminėtas žodis „God“. Pagal pirmąjį konstitucijos pataisymą, yra garantuojama žodžio ir spaudos laisvė. Ilgainiui, ta laisvė naudojantis ir ją liberaliai interpretuojant, mokyklose buvo įvestos sekos pamokos, diskusijos apie „saugų“ seksą, gimimų kontrolę, abortą, homoseksualizmą, modernias dviejų motinų ar dviejų tėvų šeimas, apie dievaitę Motiną — gamtą, ir pan. Tikra žodžio laisvė, tik, neduok Dieve, neminėk Dievo vardo.

Po to paminklo išmetimo CNN televizijos programoje mačiau tokią pasikalbėjimą tarp Pat Mahoney, kalbėjusio „Christian Defense Coalition“ vardu ir Ayesha Khan, „Americans United for Separation of Church and State“ atstovės. Tai tik kelios įdomesnės ištraukos.

P.M.: „Amerikos valstybė buvo įkurta, sekant Dešimt Dievo įstatymų“ principus. Ir tuomet niekas negalvojo Dievą atskirti nuo valstybės“.

A.K.: „Paminklas teismo rūmuose yra neteisėtas. Neklausymas federalinio teismo yra niekas kito, kaip tikra įstatymine anarchija ir chaosas. Krikščionių Dievui ten ne vieta“.

Pasikalbėjimo moderatore Kyra Phillips: „Bet juk ir Amerikos nepriklausomybės akte mes minime Dievą — Creator. Ar Dešimt Dievo įsakymų nėra ir visų mūsų įstatymų moralinis pagrindas?“

A.K.: „Amerikos įstatymai išsivystė iš daugelio šaltinių — Babilonijos valdovo Hamurabi, izraelitų Mozės, Bizantijos imperatoriaus Justino, kiniečių filosofo Konfucijaus, senovės graikų ir romėnų teisės, ir kitų. Problema pasidaro tada, kai mes išskiriame atsakė motina Ona Kniukštienė: „Jie nevažiuoja į Lietuvą, nenori lietuviškai mokytis, ir viskas“. Nenori? Vadinasi, negerbia ne tik lietuvių kalbą, bet ir savo tėvą. Tačiau ko galima tikėtis iš vaikų, jei net tėvai nepripažįsta lietuviškų švenčių. „Jokių švenčių nežinome, ne“ — kirta Laimutė! Išdrįsime dar paklausti, ar nežada grįžti į Lietuvą, bet išgirdome tvirtą, nevirpančių balsu ištartą „Ne! Ne!“

Nieko negalima pridurti — tuo viskas pasakytas!

Pokalbiai grįžtant

Vakarėjant, po talkos palikę Tolminkiemį, pravažiavę Stalupėnų, Mazosios ir Didžiosios Lietuvos sieną ties Eitkunais — Kybartais, mes, šnekinusios Tolminkiemio lietuvių, nutarėme pakalbinti

vieną iš jų, ir tuo diskriminuojame kitas. Tai nepatriotiška“.

P.M.: „Jei tai nepatriotiška, tai ir Martin L. King, neklausydami įstatymų, buvo nepatriotas. O juk kasmet sausio mėnesį jo vardu švenčiame valstybinę šventę. Federalinis teismas irgi nėra neklaudingas. Štai, federalinis teisėjas Pennsylvanijos valstijoje nusprendė, kad Chester apskrities teismo rūmuose išstatytas panašus dekalogo paminklas neprieštarauja konstitucijai. Todėl mes ir kovojame“.

K.P.: „Dievo vardą minėti uždrausti? Juk ir prezidentas beveik kiekvienoje savo kalboje jį mini. Ar jis ne patriotas? O kaip būna atidaromos Kongreso sesijos?“

P.M.: „Jei Dievo vardas vis erzina, atiduokite mums visus pinigus, nes juk ant kiekvieno banknoto rasite „In God we Trust“. O dėl paminklo, tai aš nematau ten nieko blogo, jei jis praeiviui primena nors truputį ir apie moralę“.

Kai korespondentai užklausė Baltųjų rūmų atstovės Claire Buchanan, kaip į tai žiūrėtų prezidentas Bush, ji žinoma išsiskubėdama atsakė: „Svarbu laikytis mūsų įstatymų ir klausyti mūsų teismų. Kartais teismai nusprendžia vienaip, o kartais — kitaip. Juk galima visuomet apeliuoti“.

Man atrodo, kad mūsų Amerikos valstybės įkūrėjai norėjo ir įsteigti krikščionišką valstybę, kuri, deja, per ilgus šimtmečius turėjo daugiatišką ir daugiarsiškę bendrumą. Ar tai gerai, ar ne, tai atskiras klausimas. Bet prisiminkime, kad vienas iš naujos valstybės „tėvų“, Thomas Jefferson, trečiasis Amerikos prezidentas, kuris ir buvo pagrindinis Amerikos nepriklausomybės akto kūrėjas, nors pats ir abejingas bet kokiai organizuotai religijai, Vyriausiojo teismo rūmuose leido laikyti religines pamaldas. Ir ne per neapsižiūrėjimą: tą pačią Vyriausiojo teismo rūmų rytinio priangio karnizą virš žodžių „The Guardian of Liberty“ kaip tik yra Mozes, laikantis dekalogo dvi lenteles. Virš pastato durų irgi matosi dvi lenteles, su I-X romėniškais skaitmenimis, nors ir be žodžių. Niekas nesipiktino.

Pasimokę iš Europos ir jos kruvinų religinių karų, Amerikos konstitucijos autoriai surašė pasaulietiško pobūdžio dokumentą, neišskirdami ne vienos religijos kaip valstybės. Tačiau amerikiečiai tuomet turėjo ir dabar dar turi neoficialų tikėjimą ir Biblijos Dievą. Taip sukurta demokratija remiasi pilietių gera valia, kuri išsauga iš religinių įsitikinimų. **Nukelta į 7 psl.**

Vilniaus universiteto profesorius Juozas Girdzijskauskas.

Prisipažinsime, šiek tiek nerimavome, bijojome, jog dešimtųjų nepanorės su mumis pasidalinti savo prisiminimais, pasakyti nuomonę apie besikeičiantį Tolminkiemio vaizdą. Tačiau, vos tik išvydęs besitartinantį žmonių būrelį, profesorius mus pasitiko, plačiai šypsodamas. Nedrasuma, įtampa išskleidė malonus jo pasisveikinimas: „Esi Juozas, žemaitiškai Juzpas, nuo Raseinių, nuo Viduklės, nuo Paupio, nuo Eržvilko, nuo Vadvirgio“. Sužavėtos profesoriaus šmaikštumu, suskubome pasiteirauti, kada gi pirmą kartą išgirdo apie Donelaitį, kokį išpūdį tuomet jam paliko poeto kūryba? Iš tiesų buvome nustebinti, kai sužinojome, jog jaunystėje profesorius taip nesižavėjo Donelaičiu, kaip

Vairavimo teisės ir vyresnieji

Kai liepos pradžioje 86-erių metų vyras Santa Monica (California) mieste netikėtai įvažiavo į turguje ramiai besilampinęčią minią, užmušdamas dešimt ir sužeisdamas keliskart daugiau žmonių, vel žiniasklaidoje atsinaujino diskusijos: ar neatejo laikas atimti automobilio raktus ir vairavimo teises iš vyresnio amžiaus asmenų?

Tokios nuomonės jau ne kartą nubangavo per visą kraštą (ypač kai įvyksta panaši nelaimė), bet jos niekuomet nieko konkretaus neįsprendžia, o ilgainiui visai nutyla. Gal daugiausia dėl to, kad ši dilema taip lengvai neišsprendžiama. Galbūt apalai neįmanoma atsakyti, kada žmogus yra per senas vairuoti mašiną. Nėra jokių problemų nustatyti, kada jis per jaunas gauti vairavimo teises. Su tuo niekas per daug nesiginčija, nebent nekantrūs jaunuoliai, negalėdami sulaukti, kada jiems nusišypsos „visiška laisvė ir nepriklausomybė“, atsidedus už tėvų automobilio vairo.

Šiuo metu Jungtinės Valstijos yra per 19 mln. vairuotojų, peržengusių 70 metų amžiaus ribą. Apskaičiuojama, kad per būsimuosius du dešimtmečius šis skaičius pakils iki 30 milijonų, nes „vyresniųjų“ gretas sparčiai žygiuoja visa pokarinė (po Antrojo pasaulinio karo įmisi) amerikiečių karta. Iš esmės tai galime pastebėti ir lietuviškoje visuomenėje, su vadinamąja „antrąja“ imigrantų banga, atsirusia į šį kraštą 1949-1950-aisiais iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje. Šie mūsų tautiečiai jau ne tik pensijų amžius, bet ir senatvės link pasislenkė, o visgi daugelis turi vairavimo teises ir, kol gali sėsti už mašinos vairo, jaučiasi labai savarankiški.

Tik pagalvokime, kas atsitiktų su lietuviška veikla, jei, sakykim, staiga būtų apriktos visos vairavimo teisės asmenims, sulaukusiais 70 ar 75, ar 80 metų amžiaus? Juk jie užpildė renginių sales, reikišiai labdaros darbuose, dalyvauja lietuviškoje pamaldose net tuomet, kai į jas reikia gerą kelią galą nuvažiuoti. Jau tolimai praėjusi, kai lietuvių būrėsi į glaudžias, kaimyniškas apylinkes ir daug kur galėjo pėsti nueiti arba viešosiomis susisiekimo priemonėmis pasinaudoti. Kai tu telkinių gyventojai išsibarstę po plačius priemiesčius, vienkintelis susisiekimo būdas — automobilis.

Pripažįstama, kad vyres-

nieji vairuotojai turi ir daug gerų ypatybių: jie nelaksto kaip patrakė, dažniausiai laiku eismo taisyklių, nevairuoja viena ranka, kita laikydami bevielį telefoną, daugelis suprantą ir savo jėgų ribas, prie jų prisitaikydami (pavyzdžiui, važinėja tik dienos metu, tik gražiam orui esant).

O tamsioji medalis pusė yra ta, kad, nors žmonės, peržengę 70 metų slenkstį, sudaro tik 10 proc. vairavimo teises turinčių asmenų, pagal statistiką, per 13 proc. jų pažeidimų, kuriose kažkas praranda gyvybę. Dažniausiai ir pats vairuotojas, nes vyresnieji, ypač sulaukę 85 m. ir daugiau, avarijos metu žūsta 9 kartus dažniau, negu asmenys tarp 25 ir 69 metų amžiaus.

Tačiau, kaip sakoma, kiek žmonių, tiek skirtingų atvejų. Čia vienas sprendimas netaišytinas kiekvienam. Nustatyti ribą, kada žmogui atimamos vairavimo teisės, būtų ir žalinga, ir neprotinga. Jeigu kuri Atstovų rūmų (arba valstybių savivaldybės) sesija staugia nutartų atimti mašinos raktus šiai amžiaus grupei, kiltų nemažas triukšmas: politikai turi visgi skaitytis su balsuotojų norais. O ką jau bekalbėti apie krašto ekonomiką... Pirmiausia turėtų nukentėti automobilių gamintojai ir pardavėjai, jiems įkandin — ir kiti prekybininkai, jei vyresnieji negalėtų nuvažiuoti į apsipirkimo centrus ar paruoštas. Pasisamdinti jaunesnį vairuotoją arba išmėginti viešąjį susisiekimą čia irgi nėra atsakymas. Amerikietiškas gyvenimo būdas įkaltas sampratą, kad automobilis ir vairavimo teisės yra negincytina kiekvieno privilegija, nors ir neįrašyta JAV konstitucijoje. Tos privilegijos savanoriškai atsisakyti ne tik sunku, bet galbūt net neįmanoma. Iš esmės ir nereikia. Žmogaus amžius ir pajėgumas juk mažytinos ne tik skaičiumi, o jo kūno ir proto sveikata. Jei, gaus tik įmanoma, nepakenkiant sau ir artimui, vairavimo teisės neturėtų būti ribojamos.

Čia galbūt glūdi ir atsakymas: kada vyresnieji gali ar negali vairuoti mašinos. Atnaujinant vairavimo teises šiuo atveju nepakanka tik patikrinti regėjimą ar atsakyti į keletą klausimų raštu. Patikrinimas turėtų būti išsamus ir dažnas. Jeigu vairuotojas pripažįstamas tinkamu sėsti už vairo, jam tą teisę reikia ir suteikti. Tai priklauso prie vieno žymiausių žmogaus savivargos dmenų.

Bus daugiau

LIETUVIŠKUMO ŽENKLŲ BIEIŠKANT

DOVILĖ PETKŪNAITĖ, RITA KUCHARČIKAITĖ

Nr.5

Mus supo be galo niūri aplinka: negrįstomis gatvėmis tekantis sruvos, tvyrantis dvokiantis kvapas, aptrupėjusios namų sienos. Širdį persmelkė keistas jausmas, žvelgiant į aplinką, seniai žmogaus šilta ranka jutusi, gėlių darželių, kurių augalėliai, palinkę prie išdžiūvusios žemės, tarsi maldavo juos palieti, atgaivinti nors lašeliu vandens.

Giliai širdyje ruseno mentutės viltis, jog šių namų gyventojai maloniai nustebins, pasirodys esantys visiškai priešingybę juos supančiai ap-

linkai. Deja... Vos praverus girgždantius vartelius, mus pasitiko moteris, visiškai nemokanti lietuviškai, šia kalba suprantanti vos kelis žodžius. Kaip vėliau sužinojome, ji — Laimutė Dudina-Sirputytė, atžaviavusi iš Kalinovkos rajono, dirbusi pieno praktikanke. Žiūrint į ją, pasisodinusią ant kelių savo anukę, mus užliejo šalčio, gal net gailėsio banga. Koks jos pasaulis, kuo gyvena, apie ką mąsto... Nejaugi ji nejaucia sieloje atsivėrusios tuštumos? Nejaugi Galbūt susigėdusi, ji nuskubėjo pakviesti savo uošvės,

kuri, anot jos, dar moka lietuviškai. Taip, iš tikrųjų Ona Kniukštienė puikiai prisimena gimtąją kalbą, kuri dabar ji, nebereikalinga. Ypač pribloškė jos marčios nepagarba savo šaknims, lietuvių kalbai. Juk net vardas, pavardė (Laimutė Sirputytė) byloja apie lietuvišką prigimtį. Kodėl tada jai taip sunku ištartį gimtąjį žodį? Kodėl?..

Visi Laimutės ir jos vyro Augustino, Onos Kniukštienės sūnaus, vaikai nemoka ne vieno lietuviško žodžio, net turi rusiškus vardus: Sveta, Aliona, Vitalijus, Valera, anukė Tania — „tikra rusė“ (šiuos žodžius su pasididžiumu ištara Laimutė).

Gaila, neteko pasikalbėti su pačiu Augustinu Kniukšta, pasiteirauti, kur tai matyta, kad neįsmokė vaikų ne vieno lietuviško žodžio. Tačiau už jį

atsakė motina Ona Kniukštienė: „Jie nevažiuoja į Lietuvą, nenori lietuviškai mokytis, ir viskas“. Nenori? Vadinasi, negerbia ne tik lietuvių kalbą, bet ir savo tėvą. Tačiau ko galima tikėtis iš vaikų, jei net tėvai nepripažįsta lietuviškų švenčių. „Jokių švenčių nežinome, ne“ — kirta Laimutė! Išdrįsime dar paklausti, ar nežada grįžti į Lietuvą, bet išgirdome tvirtą, nevirpančių balsu ištartą „Ne! Ne!“

Nieko negalima pridurti — tuo viskas pasakytas!

Pokalbiai grįžtant

Vakarėjant, po talkos palikę Tolminkiemį, pravažiavę Stalupėnų, Mazosios ir Didžiosios Lietuvos sieną ties Eitkunais — Kybartais, mes, šnekinusios Tolminkiemio lietuvių, nutarėme pakalbinti

Maironiu, A. Baranauską, V. Krėvę ar Putiną. Galbūt tai buvo J. Girdzijskauskos nusi-

statymas, jog „Donelaitis yra subrendusių žmonių rašytojas — senųjų rašytojas“. Vis dėlto jis pamena, kad pirmą kartą apie grožinės literatūros pradininką išgirdo mokykloje. Tuomet didžiausią išpūdį paliko gamtovaizdžio — šviesaus pavarasio, įvairiaspalvio rudens — vaizdai.

Tačiau dabar profesorius mano, jog aukščiausia, brandžiausia išmintis (kokią randame seniausiose kultūros paminkluose „Iliadoje“, „Odisejoje“) slypi K. Donelaičio „Metuose“. Kiekvieną kartą, skaitydamas šią poemą, žmogus vis iš naujo gali atrasti, kas jo širdžiai artima, teisinga. „Mat, Donelaicio išmintis yra tikra, labai paprasta, bet gili“, — įtikinančiu balsu iš-

taria profesorius J. Girdzijskauskas.

Išgirstame, jog, dar studentaudamas (maždaug 1956-1957 m.), pirmą kartą aplankė Donelaicio žemę, todėl, savaimiškai, pasidomėjome, ar destytojas nepasakoja savo studentams apie didį Mazosios Lietuvos poetą. Ir šiek tiek nusivylusiu balsu J. Girdzijskauskas pripažįsta, jog nedesto to laikotarpio literatūros. O juk tiek daug naudingų ir įdomių istorijų profesorius galėtų papasakoti jaunesnes kartas atstovams. Tačiau profesorius patikina, jog retkarčiais per paskaitas, kalbėdamas apie Liudviką Rezą („Metų“ leidėją), jis, pasinaudodamas proga, užsimena ir apie patį lietuvių grožinės literatūros pradininką.

SU NAUJAISIAIS MOKSLO METAIS!

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė,
talkingant sūnui Adamui

Rašykite mums „Draugo“ adresu su nuoroda „Bičiulystei“
arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: biciulyste@aol.com

Kokia puiki ir nepakartojama rugsėjo pirmoji Lietuvoje. Ta rytą, atrodo, pražysta visa Lietuva — kiekvieno moksleivio rankose gelė mokytojų. Nuo pirmokėlio iki abituriento, visi, kas puokšte, kas puokšte ar tik vienu žiedu nešini, skuba savo mokyklon. Kas paskutiniuosius, kas pirmuosius metus pradėdami. Ne mažiau pasipuošę ir pasitempę ateina ir mokytojai susitikti su moksleiviais. Kaip daug priklauso nuo to pirmojo susitikimo su mokytoju, mokykla, nepamiršome.

Lietuvoje rugsėjo pirmoji vos ne visaliaudinė šventė, jei ne — šeimos tikrai. Vidutiniška ar žemiau vidutinio pragyvenimo lygio gyvenančiose šeimose gelė gal ir nėra svarbiausioji problema, bet nepasiturinčiose šeimose sunkiai atsirado, jei išvis atsirado, atliekamas litas gelei... O vaikai gelytė reikia nupirkti, juk negali jis išsikirti iš kitų tarpo, kad tą dieną nesijaustų kitoks.

STATISTIKA

Rugsėjo pirmosios šventės nedžiugina statistinės žinios. Statistika toks moksas, kur kalba skaičiais, o jausmai tyli. Ir toji statistika nupiešia visai kitoki, ne idealistinę, rugsėjo pirmosios vaizdą. Šiais mokslo metais Lietuvoje mokyklų klases surinko mažiau pirmokų, bendrojo lavinimo bei profesinių mokyklų moksleivių, tuo tarpu aukštosios mokyklos surinko tiek pat pirmakursių, kaip ir pernai. Statistikos departamentas praneša, kad šiuo metu Lietuvoje veikia 48 aukštosios mokyklos: 31 valstybinė — 15 universitetų ir 16 kolegijų — ir 17 nevalstybinė — 6 universitetai ir 11 kolegijų. „Bičiulystėje“ pašnekis vieno ar kito universiteto profesorius, klausiau — ar reikia tiek aukštųjų mokyklų su 1,500 studijų programų, kai Europos sąjungos šalyse tik apie 750? Atsakymo taip ir nesulaukiau. Kiekvienas universitetas pučias, plečias, nes nuo apimtų, studentų kiekio padidėja ir profesūros atlygis. O kas suinteresuotas juos sumažinti, kai jie ir taip,

palyginus su vakarų Europos atlygiais, krūviais, pakankamai maži.

Lietuvoje veikia 1,950 valstybinių ir savivaldybių Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų — pradinė, pagrindinė, gimnazijų, vidurinių, kuriose šiais mokslo metais mokysis daugiau nei 565 tūkst. moksleivių (praėjusių mokslo metais mokėsi apie 576 tūkst. mokinių). Tačiau modernių atitinkančių šiuolaikinius reikalavimus, tik...40. Švietimo ministras A. Monkevičius tikisi, kad vaikai, šmet peržengę mokyklos slenkstį, nesusidurs su kliūtimis, dėl kurių neretas meta mokslo. Pagrindinis tikslas — per dešimt metų per pusę sumažinti iš švietimo sistemos iškrintančių jaunų žmonių skaičių. Jo nuomone iki 25 metų mokyti privalėtų kiekvienas. Tikima, kad jau po dviejų metų Lietuvoje bus nuo 64 iki 68 modernių mokyklų, o 2009 metais visos mokyklos turėtų būti modernios. Mokykla taps moderni, ūkiškai sutvarkyta: su šiuolaikiniu stogu, šilumine varža, kuri ir dera mokyklai, normaliais baldais, laboratorijomis, mokyimo priemonėmis, o svarbiausia — išmokysiais nuolat tobulėti mokytojais...

Iš toli į šalies aukštąsias mokyklas pastaraisiais metais bando savo laimę net iki 78 procentų abiturientų. Šiuo skaičiumi Lietuva pirmauja pasaulyje, tuo tarpu JAV — tik 39 procentai, Vokietijoje — 30, Skandinavijos šalyse apie 60 — 70 procentų turinčių vidurinių išsilavinimą siekia mokyti aukštąsias.

Lietuvoje nuo ikimokyklinio iki aukštojo mokslo institucijų mokosi 897 tūkst. žmonių, iš jų apie 600 tūkst. siekia vidurinio mokslo. Valstybinės ir savivaldybių bendrojo lavinimo mokyklose dirbs 48 tūkst. mokytojų. Praėjusiais metais dirbo 48,350 pedagogų, 2001 metais — 48,900 pedagogų. Artėjant rudeniiui darbo biržoje buvo užsiregistravę beveik 2,400 pedagogų.

Paskutinis mokyklinis ruduo... Nuotrauka iš 1970 m. archyvo.

Pusę jų — turintys universitetinį išsilavinimą. Laisvų darbo vietų buvo tik 507 mokytojams. Daugiausia bedarbių mokytojų yra miestuose, kuriuose rengiami mokytojai. Taip išeina, kad pedagoginiai universitetai už mokesčių mokėtojų pinigų rengia diplomuotus bedarbius. Taip dešimties milijonų litų nuskriejo pavėjui.

Jau ketvirtį metų iš eilės pirmokų, lankančių mokyklas vis mažiau ir mažiau. Šiais mokslo metais i pirmą klasę ateis apie 38,100 pirmokų. Praėjusiais mokslo metais pirmoje klasėje mokėsi 40 tūkst. moksleivių. Visi tai žino. Bet ir toliau į universitetus primami būsimieji pradinė klasių mokytojai, nors šiem mokytojams pakaktų ir kolegijos arba anksčiau vadinamos Pedagoginės mokyklos. Nors jau yra šioke tokie pakitimai: i pradinė klasių mokytojo specialybę šmet priimama mokyti dvigubai mažiau nei pernai. Praėjusiais metais buvo priimama trečdaliu mažiau. Kitais metais žadama vėl mažinti.

Pagal lėšas, tenkančias vienam studentui mokytis, Lietuva Europoje atsilieka. I universitetą patekęs studentas per metus gauna tik 2,8 tūkst. JAV dolerių (vidutiniškai po 8,4 tūkst. litų), perskaičius pagal perkamosios galios paritetą. Tuo tarpu

Turkija tam skiria 4,3 tūkst. dolerių, Vokietija — per 10 tūkst., JAV — 19 tūkst. dolerių.

Nuo rugsėjo, 1-osios vaikus i mokyklas vės 162 geltonieji autobusai. Pernai važinėjo 149 geltonieji autobusai. 2003 metų pabaigoje vienu kompiuteriu naudosis 21 moksleivis, 9 — 12 klasėse — 10 moksleivių. Prieš trejus metus vienas kompiuteris teko maždaug 60 moksleivių. 2003/2004 mokslo metais profesinėse mokyklose bus ruošama apie 37 tūkst. specialistų, pernai mokytą apie 40 tūkst.

2003/2004 mokslo metais valstybinėse aukštosiose mokyklose, valstybės finansuojamose arba iš dalies finansuojamose vietose pradės studijuoti apie 33 tūkst. pirmakursių. Pernai buvo priimta tiek pat studentų. Iš viso valstybinėse aukštosiose mokyklose studijuoja apie 120 tūkst. studentų.

2003/2004 mokslo metais Europos Sąjungos studentų ir dėstytojų mainų programoje dalyvaus apie 1,000 studentų ir apie 300 dėstytojų, pernai šioje programoje dalyvaus 822 studentai ir 246 dėstytojai.

2001 metų gyventojų surašymo duomenimis, aukščiausi išsilavinimą Lietuvoje

yra įgijusi 35-44 metų gyventojų amžiaus grupė — dabartinių paauglių ir studentų tėvų karta. Net 55,5 proc. jų yra įgiję aukštesnįjį ir aukštąjį išsilavinimą. Tokį pat išsilavinimą turi tik 37 proc. 25-29 metų gyventojų. Mokyklos nelanko apie 6 tūkst. mokinių. Visai neraštingi yra apie 0,3 proc. suaugusių šalies gyventojų.

Lietuvos švietimo ministras A. Monkevičius įsitikinęs, kad Lietuvos ateitis — ne siužetų ir ne juodadarbių. Išėitis — įtraukti darbdavius i aukštųjų ir profesinių mokyklų valdymą, finansuoti specialistų parengimą, kurie, vėliau, dirbs darbdavių firmose.

Gimstamumas iki 2006 metų irgi sumažės dvigubai, palyginti su tuo, kuris buvo prieš dešimtmetį.

Sausio — birželio mėnesiais gimė 14,9 tūkst. kūdikių — 166 mažiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį. Pernai per pusmetį mirė 20,7 tūkst., šiemet — 21,1 tūkst. žmonių.

Per šešis šių metų mėnesius susituokė 10 porų mažiau — 6,23 tūkst. Išsituokė 135 poromis mažiau nei pernai per tą patį laikotarpį — 4,7 tūkst.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS

Mokslo metų pradžia ir čia, kitoje pusėje Atlanto, po truputį panašėja i tradicinę lietuvišką pirmąją mokslo metų dieną. Atrodo, dar neseniai piktinausi dėl mokytojų studijų savaitėje skambančios anglų kalbos. Po straipsnio „Laikas pasakyti — karalius nuogas“ susilaukiau didelių priekaištų, net skundų. Dekui Dievui, tai jau praeitis, kaip ir buvusios pirmosios mokslo metų dienos. Kita bėda, kad mokslo metais moksleiviai kad ir neseniai atvykę iš Lietuvos, pertraukę metu lauzo liežuvį angliškai, nes nori kuo greičiau išmokti tą kalbą, kuria mokosi penkias dienas per savaitę. Stebėdavau ir klausdavau tėvų, kodėl leidžia vaikams kalbėti tarpusavyje angliškai ir t.t. Atėjo toks laikas, kai pati savo namuose, padedama auginti dukros pypli, staiga išgirdau vis dau-

giau ir daugiau angliškų žodžių, net sakinių. O juk Mykolui tik treji su puse ir niekas jo nemoko kalbėti angliškai, niekas namuose nekalba kitaip nei lietuviškai! Kame reikalas?

Labai paprastas reikalas — komunikacijos priemonės, šiuo atveju televizorius, animaciniai filmukai vaikams, kad ir retai žiūrimi, bet jų poveikis ir įtaka — žaibiški. Atsirado „I com back“, „Wait a minute“, „help, help me“, „duok man candy“ ir t.t. Liepi kalbėti lietuviškai, o jis nelabai supranta ko nori iš jo. Štai tada ir pradėdi suprasti, koki didelį darbą atliko išeivijos moterys — motinos, išlaikydamos gimtąją kalbą namuose, stengdamosios, kad jų atžalos kurtų lietuviškas šeimas, skiepydamos meilę tai šaliai, apie kurios laisvę, ko gero, jau nebesvajoję. Anks-

čiau, susitikus išeivių trisdešimtmetę atžalą kalbančią lietuviškai, suspėdavai pagalvoti — na ir akcentėlis... Dabar pati galvoju, kaip bus sunku išsireikauti iš Mykolo — kalbėk lietuviškai! Pradedi suprasti, kodėl, nebijodama būti balta varna, Jūratė Dobilienė, apsiėngia tautiniais rūbais ne tik mokslo metų pradžios proga, bet ir kitomis iškiliomis Lietuvai progomis. Nes tai jai įdiegta, „iėje i kraują“, nors niekas kitas tautiniais rūbais ir nepasipuošia. Ne viena. Tiesa, anksčiau, retsykiais — Marija Utz.

Nelengva būti lituanistinės mokyklos mokytoja. Nelengva. Didelę atsakomybę ir pareigą užsikrauna tas, kuris pasišvenčia tam darbui. Juk didesnė dalis vaikų protestuoja, tingi keltis šeštadieniais, kai jų bendraamžiai saldžiai miega. Tėvai kelia ir

LIETUVIAI JUNGTYNĖSE VALSTIJOSE

Valstija	1980	1990	2000
Alabama	1,056	1,809	1,600
Alaska	606	1,267	962
Arizona	6,408	9,353	10,143
Arkansas	1,112	1,456	1,062
California	52,821	63,871	51,406
Colorado	5,454	7,232	8,690
Connecticut	42,411	41,747	32,035
Delaware	2,094	2,695	2,780
Florida	28,375	41,713	38,724
Georgia	3,287	6,751	6,573
Hawaii	813	1,411	926
Idaho	475	831	1,193
Illinois	112,410	109,417	87,294
Indiana	9,739	11,098	10,051
Iowa	3,012	3,090	2,572
Kansas	1,763	2,079	2,073
Kentucky	1,488	1,726	1,945
Louisiana	1,318	1,899	1,577
Maine	3,588	4,678	4,744
Maryland	20,772	23,608	17,866
Massachusetts	66,589	68,447	51,054
Michigan	37,357	38,384	30,977
Minnesota	5,614	7,033	5,633
Mississippi	366	569	537
Missouri	5,313	6,283	5,571
Montana	762	915	1,136
Nebraska	3,184	3,557	3,215
Nevada	1,525	2,722	3,448
New Hampshire	5,411	7,953	7,256
New Jersey	49,010	49,870	37,726
New Mexico	1,341	1,943	1,775
New York	72,100	70,397	49,083
North Carolina	2,826	5,602	6,635
North Dakota	296	383	265
Ohio	28,720	29,840	23,970
Oklahoma	1,332	2,090	1,388
Oregon	3,394	4,341	4,472
Pennsylvania	106,184	103,272	78,330
Rhode Island	3,742	4,580	3,419
South Carolina	1,227	2,673	3,129
South Dakota	278	256	287
Tennessee	1,826	3,252	3,010
Texas	9,334	14,034	12,586
Utah	987	1,118	1,605
Vermont	1,273	1,579	1,691
Virginia	9,098	13,375	12,837
Washington	5,933	8,530	8,071
West Virginia	1,936	2,225	1,660
Wisconsin	14,952	16,790	13,379
Wyoming	396	332	475
District of Columbia	1,468	1,789	1,156
Viso JAV	742,776	811,865	659,992
Vienakilmiai	339,438	526,089	423,926
Daugiakilmiai	403,338	285,776	236,066
Viso JAV	742,776	811,865	659,992

Šaltiniai

1980 Census of Population, Supplementary Reports, Ancestry of the Population by State, Bureau of the Census, issued April 1983.

1990 Census of Population, Supplementary Reports, Ancestry Groups for States, Bureau of the Census, issued October 1992.

Census 2002 Summary File 3/SF—3/ available at Census Bureau's website www.census.gov. Printout provided by the New York Office of the Census Bureau 01/07/03

Kauno medicinos universiteto mokslininkai analizavo mirtingumą ir nustatė, kad neišsilavinę vyrai nuo 25 iki 29 metų miršta 12 kartų dažniau nei išsilavinę. Neišsilavinę žmonės tampa narkomanijos, alkoholizmo, depresijos aukomis.

Per birželį gyventojų skaičiui sumažėjus dar 1,5 tūkst. tūkst., liepą Lietuvoje gyveno 3.454 mln. žmonių — 8,4 tūkst. mažiau negu metų pradžioje.

Kuo ilgiau gyvena Amerikoje, tuo labiau pažįsti šios šalies gyvenimą, žmones, papročius, tradicijas. Atvykusiems vyresniesiems nutautėti neįmanoma, nebent jie patys to labai siektų, jaunesniems — lengviau, o lengviausia — jauniausioms atžaloms, čia gimusioms ar apsigyvenusioms jaunamė amžiuje. Kol konkrečiai nesuduri su kokiomis gyvenimo realybėmis — labai kreipi dėmesio, nes gyvenimo tempas didelis, tik speksukstis.

Kai veik prieš devynerius metus buvau pakviesta dirbti Čikagos lituanistinėse mokyklon, daug kuo stebėjau. Pirmąją mokslo metų dieną vykdama Čikagoje, buvau pasiūpusi kuo turėjau geriausiai pasitempusi, besijaudinanti. Vaizdas, kurį pamaciau tą dieną išliko, ko gero, visam

gyvenimui. Kelios mokytojos atvyko su trumpom kelnėmis (shorts), tarsi i kokią skautų stovyklą, kelios basnirčiai išsipykusios i basutes ir t.t. Vienintelė mokyklos direktorė Jūratė Dobilienė buvo apsiėngusi tautiniais rūbais, kas tada mane irgi stebino. Moksleiviai atvyko mokyklon be gelučių, tik keletas, neseniai atvykusių iš Lietuvos, nedrąsiai laikė rankose. Buvo mokytojų pasipuošusių gintarais, jautei, šventinį nusiteikimą. Ilgainiui viskas kito, gausėjo moksleivių, kaip ir mokytojų iš Lietuvos, vis daugiau ir daugiau prigijo atsivežtų tradicijų, kurios susimaišė su čia įlaikytomis. Pirmąją mokslo metų dieną, jau ne keletas, bet didesnįjį daugumą atnešė gelius mokytojai. Vis daugiau ir daugiau moterų, turinčių pedagoginį išsilavinimą, ateina i lituanistines mokyk-

Ligija Tautkuvienė

Čikagos lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Dobilienė kvietia mokinius i mokyklą.

RUDUO

Prabėgo karštos, saulėtos vasaros dienos. Saulė vis žemiau bėpakyta. Greitai trumpėja dienos, o naktys eina vis ilgn ir ilgn. Atvėsta oras. Prasideda šalnos.

Tačiau ir rudenį dar būna giedrų ir šiltų dienų. Saulėje blizga besidraikantys po laukus voratinkliai. Tartum laužai raudonuoja klevų lapai, geltonuoja beržynai. Paukščiai voromis traukia į šiltuosius kraštus. Žmonės Lietuvoje šį metų vadina „bobų vasara“. Rudenį nuo laukų nuimamas paskutinis derlius, skunami obuoliai, kasamos bulvės.

Vėlyvą rudenį daug ir dažnai lyja, po kojomis žlęsi įmirkusi žemė. Dažniausiai rudens pabaigoje, lapkričio, o kartais jau ir spalio mėnesį, iškrinta pirmasis sniegas.

Rudenį mokyklos skambutis pakviečia vaikučius prie knygų. Prasideda mokslo metai.

Čikagos liuanistinės mokyklos moksleivių darbai.

DĖDĖ RUDENĖLIS

Krinta lapas uosio,
Krinta lapas klevu –
Dėdė rudenėlis
Žemėn atkeliauo.

Purto jis berželi,
Purto jis žilviti,
O pro jo kepurę
Saulės nematyti.

Švilpia ir plevėna
Jo sparnai pavėju,
Bet iš ten gėrybių,
Ai, kiek išbėrėjo!..

Ėjom per miškelį, –
Dzibu dzibu –
Pilnos pintinėles,
Pilnos pilnos grybų.

Ramta-dryta šita,
Ramta-dryta kita –
Pilnos pintinėles
Riešutų prikrito!

Šokit, lapai uosio,
Šokit, lapai klevu –
Dėdė rudenėlis
Žemėn atkeliauo.

Vytė Nemunėlis

RUGSĖJIS

Rugsėjo mėnesio, taip pat, kaip rugpjūčio, pavadinimas surištas su rugių kultūra. Kadangi rugiai žiemkenčiai jAV, tai jiems dirvos paruošiamos rudenį, sekla suberiama žemė. Iki šaltųjų rugiai sudrygsta, suželia ir vėliau žiemuoja, apklodysti sniego patalais. Anksti pavasarį jie sukyli ir pradeda sparčiai augti. Lietuva yra šiaurinis kraštas, kur vasaros gana trumpos, todėl kai kurie kultūriniai augalai nespėja užaugti vasarą ir yra sėjami iš rudens. Tokie augalai vadinami žiemkenčiais.

MARIJOS GIMIMAS

Nuo senų senovės Katalikų bažnyčia šventčia Marijos gimtadienį rugsėjo 8 dieną. Tą dieną džiaugiamės ir dėkome Dievui, kad gimė Marija, kurią Dievas pašaukė būti Jėzaus Kristaus Motina.

Priėmė krikštą 1387 m., lietuviai pamilo Jėzų ir Mariją. Sakoma, kad Vytautas Didysis, vykęs Lietuvos krikštą ir stasęs pirmąsias bažnyčias, labai mylėjo Mariją. Trakuose Vytautas Didysis 1409 m. pastatė Marijos aplankymo bažnyčią ir padovanojo jai paveikslą. Pats Vytautas paveikslą papuošė aukso vainikais. Šis paveikslas yra pirmasis iš stebuklingų Marijos paveikslų Lietuvoje. Trakų bažnyčia ir paveikslas labiausiai lankomi rugsėjo 8 d. Šią dieną Vytautas turėjo būti vainikuotas karaliumi, deja, vainikavimas neįvyko, nes Vytautas mirė.

Lietuviai savo meilę Marijai išreiškia maldomis ir giesmėmis. Jie prašydavo motiniškos Marijos globos, ypač svetimųjų priepaudo ir vargo metu. Vienos seniausių lietuviškų giesmių Marijai žodžius parašė vyskupas Antanas Baranauskas (1902 m.), „Anykščių Šilelio“ autorius. Žodžius pataisė poetas Mačiulis-Maironis, kuris juose rado įkvėpimą ir savąjį giesmės „Marija, Marija“.

Sveika Marija, dangaus
lelija,
Paguodos ieškom tavo
širdyje.
Pilna malonės, gelbėk
žmones,
Varguose skęstančius.

Vardas Marijos – vardas mūsų žemės,
Šviečia lyg saulė, nors dangus aptemęs
Amžiais pamilęs šaukias jo lietuvis,
Lyg piemenėliai verkiantis Šiluvės.

Kun. Stasys Yla

Nenuženk nuo akmens, o Marija
Pušinėly žaliai Šiluvos.
Krauju čia ir ašarom lyja
Nepalik nepalik Lietuvos!

Lietuvoje yra apie 150 bažnyčių, pavadintų Marijos vardu. Amerikoje pirmoji lietuvių bažnyčia pašvęsta Marijos gimimo garbei yra Marquette Parko bažnyčia Čikagoje.

ŠILUVA

Žemaitijos miestelis Šiluva – Marijos pasirodymo vieta. Marijos apsimėsimas, pirmas žinomas Europoje, įvyko 1608 m. Marija pasirodė piemenėliams, ganantiems avis. Ji stovėjo ant didelio akmens ir, rankose laikydama kūdikį Jėzų, verkė.

Vaikų pašaukti, į tą vietą atvyko kalvinų dvasininkas su kateketu. Ir jie matė verkiančią jauną moterį.

Dvasininkas paklausė: Ko verki?

Ji atsakė: Čia kitados buvo garbinamas mano sūnus, o dabar ariama ir sėjama!

Vėliau buvo atkasta skrynja su bažnytiniais daiktais toje vietoje, kur buvusi katalikų bažnyčia. Vietą nurodė aklas senelis, kuris stebuklingai išgijo. Po 10 metų katalikams pavyko tą vietą atgauti iš kalvinų ir vėl pastatyti bažnyčią. Tokiu būdu prasiėjo grįžimas į katalikų tikėjimą visoje Lietuvoje. Šiluva lietuviams tapo brangi vieta.

Šiluvoje nuo senų laikų buvusi Marijos gimimo bažnyčia. Apsireiškimo vietoje 1924 m. pastatyta koplyčia aplink apsimėsimui akmenį.

Rugsėjo 8 dieną minios žmonių iš Lietuvos ir kitų kraštų atvyksta į Šiluvą.

JUOKAS PRO AŠARAS

Kai prisimenu savo vaikystę ir mokslo metus, vaikučiai, pagalvoju, kiek daug nuotykių teko patirti. Neįtikėtinų situacijų nutikdavo tarp vaikų ir mokytojų – linksmų ir liūdnu, įsimintinų visam gyvenimui.

Lietuvos vaikai juokiasi...

Į išdykelio namus atėjo mokytoja:

- Mama namie, Stasiuk?
- Ne, nėra.
- O tėtė?
- Irgi pasislėpė.

Astronomijos pamokoje:

– Juliau, papasakok apie dangaus kūnus.
– Tai tau! O tikybos mokytoja sakė, kad danguje kūnų nėra, tik sielos.

Biologijos mokytoja vaikams sako:

– Kai aš jums pasakojau apie beždžiones, jūs žiūrėkite ne pro langą, o į mane.

Istorijos mokytojas klausia:

– Kas įvyko po kunigaikščio Kęstučio mirties?
– Jo laidotuvės.

Mokykloje įgytos žinios daro žmogų išmintingu. Pamatys, dukrele, kad taip yra. Štai ką jūs mokėtės šiandien?

– Apie mažiausią vardiklį.
– Palauk, o kas čia per daiktas? A, atsiminiau! Tai, vabzdys, kur gyvena pietuose. Arba, žinau, tai karvelių rūšis, ar ne? O iš tiesų – kemša vaikams į galvas visokių niekų ir vadina žiniomis.

Paruošė Darius Udrys

LIETUVOS VALDŽIA

Kas yra Lietuvos valdžia?

Seimai vadovauja tėvai. Mokyklai vadovauja mokytojai. Sporto komandai vadovauja treneriai (coaches). Kiekvienai žmonių grupei reikalingi vadovai (leaders).

Šalys, kaip Lietuva irgi turi savo vadus. Kartais jie vadinami karaliais, kartais kunigaikščiais, kartais prezidentais, kartais ministrais pirmininkais.

Kartais vienas žmogus, pavyzdžiui karalius, pats valdo šalį. Kartais šalį valdo grupė žmonių.

Šalies vadovus vadiname jos „valdžia“ (government).

Kas valdo Lietuvą?

Senovėje, Lietuvą valdė karaliai ir didieji kunigaikščiai.

Šiandien Lietuvą valdo:

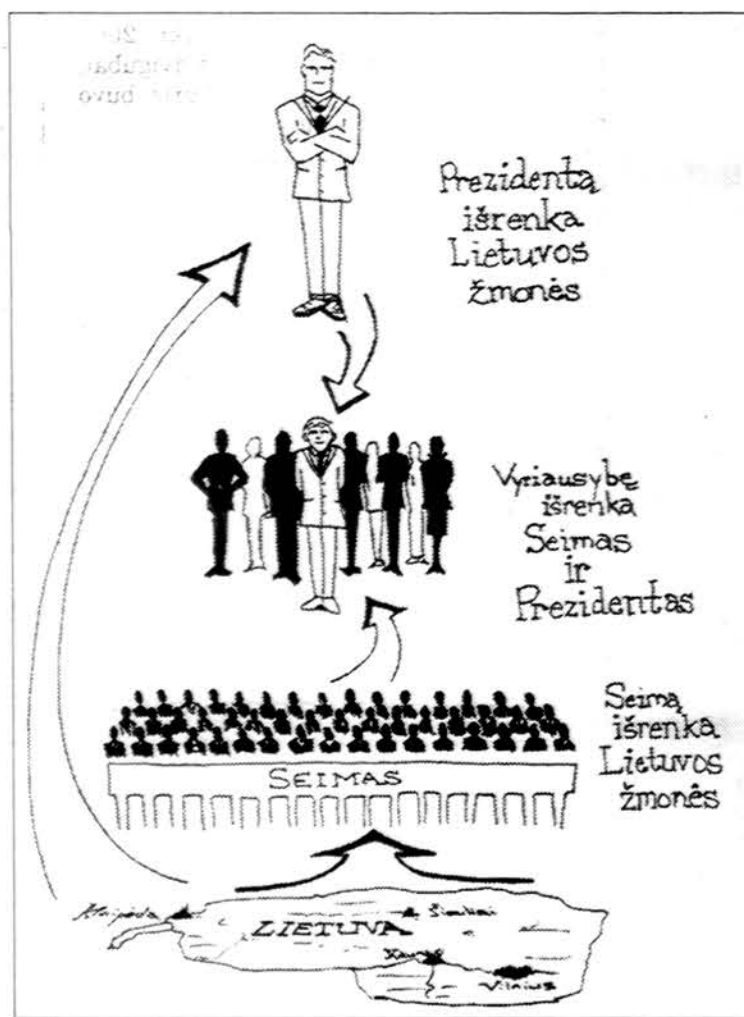
1. prezidentas
2. ministras pirmininkas su padėjėjais ministrais ir
3. didelė grupė žmonių, kuri vadinama „Seimas“.

Šie žmonės yra Lietuvos vadovai.

Bet jie ne visuomet buvo vadovais ir ne visada jais bus. Jie tapo Lietuvos vadovais, nes juos išrinko Lietuvos žmonės.

Lietuvos vadovus išrenka Lietuvos žmonės.

Kaip Lietuvos vadovus išrenka Lietuvos žmonės?

Lietuvos žmonės renka šalies vadovus kas kelerius metus. Seimas renkamas kas ketverius metus, prezidentas kas penkerius metus.

Kai ateina laikas rinkti prezidentą arba Seimą, kiekvienas Lietuvos žmogus gauna popieriuką su sąrašų vadovų, kurie nori Lietuvai vadovauti.

Lietuvos žmonės pažymi kryžiu savo mėgstamą vadovą ir įmeta popieriuką į dėžę. Tai yra „balsavimas“ (kilęs nuo žodžio „balsas“). Tas vadovas, kuris laimi daugiausia „balsų“ tampa Lietuvos

vadovu.

Taip renkamas Lietuvos prezidentas ir taip renkami Lietuvos Seimo nariai. Seimo narių yra 14.

O kas išrenka ministrą pirmininką?

Ministrą pirmininką ir jo padėjėjus ministrus išrenka Seimas ir prezidentas. Prezidentas pasiūlo ministrą pirmininką ir ministrus, o Seimas balsuoja „už“ arba „prieš“.

Ministrai sprendžia tam

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTAI

1. Antanas Smetona (prezidentas 1919 – 1920, 1926 – 1940)
2. Aleksandras Stulginskis (prezidentas 1920 – 1926)
3. Kazys Grinius (prezidentas 1926 m. birželį–gruodį)
4. Algirdas Mykolas Brazauskas (prezidentas 1993 – 1998)
5. Valdas Adamkus (prezidentas 1998 – 2003)
6. Rolandas Paksas – dabartinis prezidentas.

LIETUVOS RESPUBLIKA

Mūsų valstybė (Lietuva) yra nepriklausoma demokratinė respublika.

Piliečių teises ir laisves gina Lietuvos Respublikos Konstitucija.

Prezidentas – valstybės vadovas. Jį slaptu balsavimu renka Lietuvos piliečiai, sulaukę 18 metų. Prezidentūra yra Vilniuje, Daukanto aikštėje.

Jeigu prezidentas niekur neišvykęs, virš Prezidentūros iškeliama vėliava. Pagal rangą prezidento vėliava yra antra po valstybinės.

Žodynėlis:

Konstitucija – pagrindinis valstybės įstatymas.

Inauguracija – iškilmės, skirtos prezidento ar kitų aukštųjų pareigūnų darbo pradžiai.

PREZIDENTO VĖLIAVA

Prezidento vėliava – tai purpuro spalvos auðklas, apjuostas geltona virvute. Vėliavos centre, abiejose pusėse, yra Lietuvos valstybės herbas. Jo skydą laiko skydininkai: baltas grifas ir baltas vieneragis.

Grifas – erelio ir liuto hibridas, reiškiantis erelio akyumą, budrumą ir liuto jėgą, išsidumą.

Vienaragio rage slypi jo protas. Šis gyvūnas simbolizuoja protingumą ir toleranciją.

Lietuvos herbą su skydininkais galite pamatyti Aušros Vartuose.

Reikia paženklini vieną

Balsuokite už prezidentą:

Valdas Adamkus

Andrius Kubilius

Artūras Paulauskas

Algirdas Brazauskas

Užduotys

Ar žinote, kas vadovauja Amerikai? Ar žinote, kaip Amerikos vadovai vadinami? Ar žinote, kaip jie tampa Amerikos vadovais? Paklauskite tėvelių.

Ministras pirmininkas yra ministrų vadovas. Jis prižiūri ministrų darbą.

Ministrą pirmininką ir mi-

nistrus vadiname „vyriausybe“.

Ar žinote, kas šiuo metu yra Lietuvos prezidentas? Kas yra Lietuvos ministras pirmininkas?

PER PASAULI KELIAUJA ŽMOGUS

ALBERTAS KANAITIS

Šiandien gavau gimnazijos baigimo atestatą. Norėčiau studijuoti mediciną, bet abejoju, ar komunistinė valdžia leis man įstoti į universitetą, kadangi mano tėvai, prie laisvos Lietuvos, buvo gana pasiturintys, ir dabar, praradę viską, yra vadinami kapitalistais.

Einu ramiai gatve, visokios mintys sukasi galvoje apie netikrą rytojų. Staiga pasigirsta švilpukai, riksmas, didelė maišėtis. Matau, kaip policija veda jaunos vyrus ir sodina į sunkvežimius.

Begu. Šoku per aptvertą namo tvorą pilną spygliuotos vielos. Susipjaustau pirštus, rankos ir atstatas kraujuoti. Sėdžiu tarp namo ir tvoros. Gal jie mane nematė, gal...

Staiga kažkas griebia mane iš užpakalio. Sugavo!

Du kareiviai, ginkluoti šautuvais, veda mane į policijos būstinę, kur prasideda krata ir tardymas: muša, kaltina, baimina, liepia pasirašyti, kad esi kaltas, kad apgailestauji ir nuo dabar priziđi jems dirbti. Atsisakau pasirašyti.

Siūncia į kalėjimą. Kalėjimo milžiniški vartai atsidaro, kiemas pilnas sumučių. Atgrežia visus į sieną kulkų išraižytą. Girdžiu, kaip kareiviai užtaiso šautuvus ir už keilių sekundžių viskas bus su mumis baigta. Praneša, kad būsimę paskirstyti į kameras. Į kamerą suvaro apie 30 žmonių, nėra vietos pajudėti. Kameroje dvi statinės: vanduo gerimui, kita savo reikalams atlikti.

Mažas kameros langas, apkalts išorę, uždarytas ir neturime tyro oro. Prakaičiuojam, statinės dvokia, padėtis labai rimta.

Miegoti — dvi medinės, dviejų aukštų, lovos ir tik vienas čiužinys. Pasiskūsti negali, esi beteisus kalinys. Sargas atidaro mažą durys langelį ir sako: „Netrukus į tavo vietą ateis kiti“.

Praina trejetas dienų — nieko naujo. Ta pati padėtis, nežinomas rytojus.

5 valandą ryto visi pabunda ir užgirstam lėktuvų užimam, lyg bombų sprogdinimą. Ateina sargas ir sako, vokiečiai peržengė Lietuvos sieną. Kameroje didelis susijaudinimas ir yra vilties, kad vokiečiai ateis laiku, ir mes būsimę vėl laisvi.

Kalėjime mirtina tylą. Klausomės.

Prasideda triukšmas, žmonių balsai ir kamerų atrakinimas. Visi sargai pabėgo ir kalėjimas mūsų žinioje.

Laisvėje

Žmonės bėga koridoriais į kiemą, o iš ten pro geležinius vartus į gatvę. Reikia skubėti, nes nežinom, kada sargai ir kareiviai grįš. Sutinku savo gerą draugą Vytautą ir skubam į gatvę. Gatvė tuščia, nėra jokio judėjimo. Siauromis gatvėmis norime pasiekti Nevežio krantus, kur galėsime pasislėpti iki sutemos.

Sustojam prie pažįstamo namo, kur gyvena, išnuomoję butą, pažįstamos gimnazistės. Beldžiamės. Durys — trys mergaitės, greitai priima mus, girdejo, kas atsitiko kalėjime.

Žiūrime pro langą ir matom sunkvežimį su kareiviais — blokuoja gatvę. Nėra kur bėgti, lėndam į rūsi. Kareiviai daužo duris ir ieško iš kalėjimo pabėgusių.

Tyla. Rūsyje pasislėpę

tarp bulvių maišų, laukiame.

Kareiviai patikėjo mergaitėmis ir nedarė kratos.

Praleidome naktį rūsyje. Išaušo rytas su naujienomis, kad vokiečiai užėmė miestą. Išėjome į gatvę, kur minios žmonių, su gelėmis ir trispalve sveikina vokiečius. Esame laisvi!

Praslenka daug laiko, ir dabar jau studijuojau mediciną Vytauto Didžiojo universitete.

Skelbiamas vokiečių kalbos konkursas, kur laimėtojas gali metus studijuoti bet kokiam Vokietijos universitete su visom apmokėtom išlaidomis. Mėginasi. Iš daug konkursantų esame trise laimėtojai.

Važiuoju į Heidelbergo universitetą metams medicinos studijuoti.

Po Stalingrado, kur vokiečių armija buvo sumušta, rusų milžiniškos pajėgos pradeda riedėti Lietuvos link.

Studijos Vokietijoje sustabdytos, grįžtu namo

Daug kas pasikeitė Lietuvoje: žmonės nervingi, nekalbūs, kalėjimai ir vėl pilni. Vokiečiai pradeda gaudyti jaunos vyrus ir siūncia juos į frontą. Dirbu Arbeitsamte (darbo kontrolė).

Žinios blogos, rusų armijos veržiasi jau į Latviją ir netrukus bus Lietuvoje. Žmonės pradeda trauktis Vokietijos link: pilni keliai pabėgėlių su vežimais, vaikais, seneliais stumiami pirmyn, bėga lyg nuo bausios maro, prazūties.

Lieka mažai laiko, reikia skubėti, palikti viską, kas buvo brangu, ir būti be tėvynės, benamiai.

Prie Vokietijos sienos minios žmonių. Neleidžia pereiti sienos, reikia specialaus leidimo ir dauguma galvoja grįžti atgal. Pereinu sieną su Arbeitsamto pažymėjimu.

Laikiniai siūncia į lagerį, kur gyvenimo sąlygos sunkios. Vokietija kapituliuoja!

Sužinau iš lietuvių kunigo, kad Italijoje Pizos mieste, yra lietuvių studentų kolegija, saležiečių tvarkoma, ir yra galimybės vėl tęsti studijas. Kunigo padedamas išvažiuoju į Italiją.

Pizos universitete

Priima į kolegiją ir į Pizos universitetą. Kalbos nemokėjimas verčia pradėti studijas iš naujo. Reikia studijuoti ir mokytis kalbos.

Jau beveik trejetas metų studijuojau Pizos ir Romos universitetuose. Kai kurie studentai paliko studijas ir išvažiavo į kitus kraštus, o kolegija turbūt uždarys savo duris.

Reikia apsispręsti, ką daryti? IRO padeda norintiems važiuoti. Pasiūlo: Argentina ar Kolumbiją. Apšvedu, ir su žmona nutariam važiuoti į Kolumbiją, kur gavau darbo kontraktą su medicinos daktaru.

Pradedam tvarkyti dokumentus. Lietuviškus pasus gauname iš Lietuvos atstovybės prie Šv. Sosto, atstovybės padedami, jau turime Kolumbijos vizas, sveikatos pažymėjimus. Išvažiuoti bus galima tik po trijų mėnesių. Nemo kam ispanų kalbos, tad reikės, iki išvažiavimo, mokytis vėl naujos kalbos. Tikimės tą kloti nugalėti.

Laikas labai greitai bėga, ir, žiūrėk, už savaitės turime būti Genovos uoste.

Vėl į naują pasaulį

Šiandien iš Romos traukiniu važiuojam į Genovą. Kelionė ilga ir perpildytam traukiniu labai varginanti. Anksti rytą pasiekiamė Genovą.

Pilna laivų su skirtingomis vėliavomis, kalbomis pripildo uostą. Tikras Babilonas.

Mums paskirtas laivas „Sebastiano Caboto“ yra tik kelionėms į Pietų Ameriką. Laive atskiria vyrus, nuo moterų ir vaikų; moterys ir vaikai antrame, vyrai — trečiame aukšte. Valgomė visi kartu pirmame aukšte. Maistas geras.

Po dviejų dienų laivas palieka Genovą ir plaukia Viduržemio jūra. Paliekam Ispaniją ir per Gibraltarą atsiduriam Atlanto vandenynė. Sėdime ant denio, mokomės ispanų kalbos. Laive sutinkam pora kolumbiečių, mėginame kalbėti, suprasti sunku, atsakyti dar sunkiau, reikia daugiau praktikos.

Jau 20 dienų ant laivo, matai tik dangų, jūrą ir skraidančias žuvis. Arterjam prie kelionės galo. Laivas sustoja Curacao (pagrindinė Olandų Antilų sala) ir šiaurės vakarus nuo Vėnezuelos krantų). Žuvedros seka laivą, vadinasi žemė yra netoli.

Arterjam prie Panamos kanalo, kurį perplaukę, jau būsimė beveik prie Kolumbijos krantų.

Matome kanalą. Reikia laukti, kol gauname leidimą laivui perplaukti. Leidimas gautas ir laivas pradeda šliužais, labai lėtai plaukti. Pradeda temti, paliekam kanalą: vėl matyti jūrą ir dangus. Pasiilgau žemės, normalaus gyvenimo. Laikas slenka, jaučiuosi pavargęs, bet miegoti nenoriu.

Rytas. Laivas artėja prie Buenaventuros uosto, Kolumbijoj. Čia mūsų kelionė laivu baigta!

Mūsų bagažas jau krante, kur vėl prasideda visų dokumentų tikrinimas. Pasitinka mūsų italų kilmės kolumbietis, su visomis instrukcijomis, iš lietuvių kunigo Bogotoj, dėl tolimesnės kelionės. Naktį praleidžiam viešbutyje. Iš ryto lėktuvu skrendam į Bogotą.

Pakrantėje jau mūsų laukia senas kariškas „Katalina“ lėktuvas. Esame 5; trys kolumbietis, žmona ir aš.

Apie pietus jau Bogotoj. Čia vėl tas pats dokumentų ir mutinės tikrinimas. Visi dokumentai tvarkoje ir mus leidžia išeiti iš oro uosto. Šauki taksį ir važiuojam į Bogotos užmiestį, pas lietuvių kunigą, kuris mums daug padėjo ir tikimės mūsų neapleis.

Širdingai kunigo priimti, po vakarienės, su savo bagažu einam į mums, kunigo jau išnuomotą, dviejų kambarių butą, labai arti bažnyčios. Savaitę laiko ilsimės, kad su naujomis jėgomis galėtumėm pradėti dirbti, surasti darbą.

Kolumbijoje

Prieš atvykstant į Kolumbiją, Bogotoj buvo revoliucija, kur daug žmonių žuvo ar dingo be žinios ir mano darbo sutartis jau neturi jokios vertės. Bogota dar dega. Iš sugriautų namų rūksta dūmai, gatvės šiukšlėtos...

Apie daktarą nėra jokių žinių. Reikės gauti bet kokį darbą, negaliu namuose sėdėti. Žmona nėsčia.

Pradžiai sunki: nemokėjimas kalbos, skirtingi žmonės, nusivylimas. Gaunu pirmą darbą; būsiu ūkio prižiūrėtojas, ūkininkas.

Po poros valandų kelionės automobiliu pasiekiam mano darbo paskirtį. Mažas dviejų kambarių namukas be elek-

tros, vandens — mūsų naujoji gyvenamoji vieta. Mano pareigos bus prižiūrėti karvių melžimą ir reikalingus ūkio darbus. Alga menka, gal užteks tik maistui.

Susipažįstu su darbininkais, apžiūriu labai mažą dalį ūkio, kurio plotas apie 3,000 akrų nesėjamos žemės. Susisiekiama tik arkliais. 3 val. r. pradeda melžti karves. Melžimas rankomis užtrunka daug laiko, kadangi melžėjų mažai, karvių yra apie 200. Pienas dideliais sunkvežimiais vežamas į Bogotą.

Visos dienos vienodos, varginančios: anksti keltis, vėlai gulti, nėra poilsio dienų. Labai suvargau, pradėdau sirgti, ir ūkio savininkas atleisdžia mane iš darbo. Padėtis sunki ir rimta. Palieku ūkį ir grįžtu į Bogotą su vargės, bedarbis, ligonis.

Laikiniai apsiostojam pas draugą, kol pasveiksiu ir vėl ieškosiu darbo. Sveikata gerėja, grįžta jėgos ir noras dirbti.

Draugų padedamas, gaunu pasiūlymą medicinos srityje, būti daktaro asistentu, vadinamojoje „karštoj žemėj“, kur temperatūra siekia iki 120 F laipsnių, drėgnas klimatas ir apie 100 mylių nuo Bogotos.

Priėmiau pasiūlymą ir netrukus išvažiuosiu.

Važiuojam autobusu vingiuotu siauru keliu tarp kalnų ir tarpeklių, tikėdamiesi gyvi pasiekti paskyrimo vietą. Kelionė ilga ir pavojinga.

Autobusas sustoja miestelio aikštėje. Niekas nepasitinka. Eisim ieškoti daktaro. Miestelis mažas, keli namai, restoranai, vaistinė ir kino teatras. Viduryje aikštės didelis Bolivarų paminklas. Tai pirmas mūsų „karštos žemės“, gyvenimo vaizdas.

Vaistinėj daktaro kabinetas turi mažą kambariuką, kur aš su juo dirbsiu.

Pasirašau sutartį, gaunu algą, butą ir maistą.

Dabar turiu įsigyti praktikos, kurios iki šiol neturiu. Su ispanų kalba dar sunkoka, bet pamažu pradėdau suprasti kalbanti.

Daug valandų praleidžiu su ligoniais ir stengiuosi jiems padėti skausmuose, ligoje. Beveik kas dieną tos pačios ligos, tas pats gydymas, tie patys vaistai.

Daktaras patenkintas manimi ir aš juo. Tenka diena, o kartais ir naktimis aplankyti sergančius, būti be poilsio.

Žmonai beveik laikas gimdyti ir ji darosi irzlė, nesu kalbama.

Daktaras pataria važiuoti į Bogotą, kur, jei bus komplikacijų, ligoninėje bus mažiau pavojaus. Mes čia ligoninės neturim. Pasitariu su žmona, nutariam palikti „karštą žemę“ ir apsigyventi Bogotoj. Pas daktarą išbuva ilga laivų, ir dabar turiu sakyti su diev. Gaunu labai geras rekomendacijas, jei reikės vėl ieškoti darbo.

Privatojoje ligoninėje žmona pagimdo sūnų. Dabar esame trise.

Buvusio Kolumbijos prezidento anūkė (sūnaus krikšto motina) laikinai suranda man darbą ligoninėj, peršvietimo skyriuje, ir savo užmiesčio sodyboj duoda mums butą.

Vėl keliausim

Gavome vizas į JAV. Netrukus paliksim Kolumbiją ir vėl viską iš naujo pradėsime. Pradžiai yra sunki visur, bet su Dievo pagalba būsim laimėtojai. Tikimės, kad kelionė į JAV bus mums paskutinė. Suvargom. Ieškome pastovaus gyvenimo, ramybės ir poilsio. Rasime, ko ieškom? Nežinau.

Sąskrydžio dalyviai, 1941 m. tremtiniai, A. Lelešius ir A. Pliuskevičius.

DALYVAVOME SĄSKRYDYJE

Iš visos Lietuvos rugpjūčio 2 d. į savo tradicinį sąskrydį „Laisvės ugnis — ateities kartoms“ vaizdingame Dubysos slėnyje Ariogaloje jau tryliką kartą rinkosi tūkstančiai garbaus amžiaus žilagalvių, bet vis dar žvalių politinių kalinių, tremtinių, laisvės kovų dalyvių prisiminti Golgotos kelius sovietiniuose lageriuose, kalėjimuose, tremties vietose, pagerbti išėjusius Anapolin likimo brolius ir seseris. Gausiai dalyvavo ir Marijampolės apskrities politiniai kaliniai ir tremtiniai, atvykę autobusu iš Marijampolės, Kazlų Rūdos, Kalvarijos, Vilkaviškio, Šakių.

Šv. Mišias Ariogalos bažnyčioje už Lietuvos Laisvės ir Teisingumo gynėjus aukėjo Kauno Arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ir kiti Lietuvos dvasininkai. Giedojo Kauno Arkikatedros Bazilikos mišrus choras.

Tradicinio žygio „Laisvės ugnis — ateities kartoms“ dalyviai, merginos ir jaunuoliai, neša ugnį nuo partizanų koplyčios ir paminklo Lietuvos kankiniams į slėnį. Prasiūda eitynės į Dubysos slėnį. Kilometrinė sąskrydžio dalyvių kolona grojant pučiamųjų orkestrui su vėliavomis, delegacijų pavadinimo lentelėmis leidžiasi į slėnį.

Kauno apskrities viršininkas atidaro sąskrydį. Sąskrydžio ugnį uždega dabartinio Lietuvos Laisvės kovos Sąjūdžio pirmininkas Jonas Čeponis ir garbus svečias Latvijos partizanų kadas Ajans Stefans.

Rugpjūčio 3-ąją Pajaislio vienuolyno Saulės laikrodžio kiemelyje tvyrojo ypatingai pakili ir šventiška atmosfera. Ją sukūrė smuikininkas Vilhelmas Čepinskas, dirigentas Saulius Sondeckis ir Lietuvos kamerinis orkestras. Tai buvo darnus ir žerintis triumviratas.

Be jokios išankstinės subjektivos nuomonės galima tvirtinti, jog V. Čepinskas — savo individualiomis ir virtuozinėmis interpretacijomis išskirtinį dėmesį pelnęs atlikėjas. Savitos, labai nuosirdžios muzikinės išvalgos ir reikiamos praktinės galimybės lemia tą įtaigą, tą žavesį, kuriais menininkas perteikia atliekamą kūrinį. Jis jau įvaldęs tai, kas gyvybiškai svarbu aukščiausio lygio atlikėjui — muzikos meno išraiškos laisvę.

Šių smuikininkas griežė muzikinių perlų kurinius, papildytus savitais atspalviais: svaigiu, romansų tipo dainininku (P. de Sarasat „Andalūziška serenada“) ir nuotaikų žaisme, bravūromis, ištisu techninių priemonių —

Tamkevičius ir kiti Lietuvos dvasininkai. Giedojo Kauno Arkikatedros Bazilikos mišrus choras.

Tradicinio žygio „Laisvės ugnis — ateities kartoms“ dalyviai, merginos ir jaunuoliai, neša ugnį nuo partizanų koplyčios ir paminklo Lietuvos kankiniams į slėnį. Prasiūda eitynės į Dubysos slėnį. Kilometrinė sąskrydžio dalyvių kolona grojant pučiamųjų orkestrui su vėliavomis, delegacijų pavadinimo lentelėmis leidžiasi į slėnį.

Kauno apskrities viršininkas atidaro sąskrydį. Sąskrydžio ugnį uždega dabartinio Lietuvos Laisvės kovos Sąjūdžio pirmininkas Jonas Čeponis ir garbus svečias Latvijos partizanų kadas Ajans Stefans.

Rugpjūčio 3-ąją Pajaislio vienuolyno Saulės laikrodžio kiemelyje tvyrojo ypatingai pakili ir šventiška atmosfera. Ją sukūrė smuikininkas Vilhelmas Čepinskas, dirigentas Saulius Sondeckis ir Lietuvos kamerinis orkestras. Tai buvo darnus ir žerintis triumviratas.

Be jokios išankstinės subjektivos nuomonės galima tvirtinti, jog V. Čepinskas — savo individualiomis ir virtuozinėmis interpretacijomis išskirtinį dėmesį pelnęs atlikėjas. Savitos, labai nuosirdžios muzikinės išvalgos ir reikiamos praktinės galimybės lemia tą įtaigą, tą žavesį, kuriais menininkas perteikia atliekamą kūrinį. Jis jau įvaldęs tai, kas gyvybiškai svarbu aukščiausio lygio atlikėjui — muzikos meno išraiškos laisvę.

Šių smuikininkas griežė muzikinių perlų kurinius, papildytus savitais atspalviais: svaigiu, romansų tipo dainininku (P. de Sarasat „Andalūziška serenada“) ir nuotaikų žaisme, bravūromis, ištisu techninių priemonių —

Aidi himnas. Įžanginį žodi taria Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Povilas Jakucionis. Lietuvos prezidento sveikinimą skaito Dalia Kutraitė — Giedraitienė. Prezidentas Valdas Adamkus padėkoja dalyviams, kurių širdyse nuolat budi laisvės jausmas. Dalyvių sveikina kovojančios Čekijos ir Čekijos respublikos ambasados atstovai. Profesorius V. Landsbergis pabrėžia, kad politiniai kaliniai ir tremtiniai — tai Lietuvos sąžinė, palaikant silpnųjų tautos dvasią. Dalyviai stebėjo LR kariuomenės programą. Koncertavo Romas Dambrauskas. Aidėjo jungtinio tūkstantbalio choro patriotinės dainos, poezijos posmai, prisiminimai.

Algimantas Lelešius

MUZIKOS PERLŲ SPINDESYS

Rugpjūčio 3-ąją Pajaislio vienuolyno Saulės laikrodžio kiemelyje tvyrojo ypatingai pakili ir šventiška atmosfera. Ją sukūrė smuikininkas Vilhelmas Čepinskas, dirigentas Saulius Sondeckis ir Lietuvos kamerinis orkestras. Tai buvo darnus ir žerintis triumviratas.

Be jokios išankstinės subjektivos nuomonės galima tvirtinti, jog V. Čepinskas — savo individualiomis ir virtuozinėmis interpretacijomis išskirtinį dėmesį pelnęs atlikėjas. Savitos, labai nuosirdžios muzikinės išvalgos ir reikiamos praktinės galimybės lemia tą įtaigą, tą žavesį, kuriais menininkas perteikia atliekamą kūrinį. Jis jau įvaldęs tai, kas gyvybiškai svarbu aukščiausio lygio atlikėjui — muzikos meno išraiškos laisvę.

Šių smuikininkas griežė muzikinių perlų kurinius, papildytus savitais atspalviais: svaigiu, romansų tipo dainininku (P. de Sarasat „Andalūziška serenada“) ir nuotaikų žaisme, bravūromis, ištisu techninių priemonių —

strichų, pasazų — paradu (Š. De Berijo „Baletas scena“). Mūsų postmoderni publika į tokią muziką žiūri dvejojai. Vieni — pro ironijos žiūronus, kiti — atviromis širdimis. Ši muzika turi dar ir tokią savybę: jos klausytis smagu, o atlikti — sudėtinga.

Be jokios išankstinės subjektivos nuomonės galima tvirtinti, jog V. Čepinskas — savo individualiomis ir virtuozinėmis interpretacijomis išskirtinį dėmesį pelnęs atlikėjas. Savitos, labai nuosirdžios muzikinės išvalgos ir reikiamos praktinės galimybės lemia tą įtaigą, tą žavesį, kuriais menininkas perteikia atliekamą kūrinį. Jis jau įvaldęs tai, kas gyvybiškai svarbu aukščiausio lygio atlikėjui — muzikos meno išraiškos laisvę.

Šių smuikininkas griežė muzikinių perlų kurinius, papildytus savitais atspalviais: svaigiu, romansų tipo dainininku (P. de Sarasat „Andalūziška serenada“) ir nuotaikų žaisme, bravūromis, ištisu techninių priemonių —

ras tavakar pasirodė ne tik akompaniatoriaus amplua. Parodė ir savo neeilinius koncertuojančio kolektyvo sugebėjimus. Drąsiai galima teigti, kad tą vakarą Saulės kiemelyje atlikti Lietuvos kamerinio orkestro kūriniai žėrėjo prabangiomis spalvomis. Jau 43-jus metus šiam kolektyvui vadovauja Saulius Sondeckis. Lietuvos kamerinis — jo kolo salus darbas, jo namai, jo mokiniai, jo vardas, jo šlovė, jo muzika. Kad ir kaip vertintume vieną ar kitą koncertą, programą, interpretaciją, reikia nepamiršti, jog būtent S. Sondeckis įkūrė šį orkestrą, pakėlė jį į europines aukštumas, iš naujo Europai atvėrė Lietuvą, išgarsino kai kuriuos buvusios Tarybų Sąjungos atlikejus po visą pasaulį. Nepaprastai aukštai pakelta interpretavimo meno kartelė buvo aktyvas užsienio spaudai prabilti apie nedideles, tuomet mažai kam žinomas, šalies muzikinę kultūrą.

Milda Zinevičiūtė

Kaunas

Pajaislio vienuolynas.

Lietuva pritaria Jungtinių Tautų vaidmens Irake plėtrai

Atkelta iš 1 psl.

atsisakyti karinio vadovavimo ar savo vadovavimo šioje valstybėje.

JT Saugumo Tarybos rezoliucijos projektas pristatytas Vašingtonui nesekmingai mėgi-

nant pažaboti kasdienius išpuolius prieš amerikiečių karių ir kitus taikinius Irake.

Irake yra 150,000 amerikiečių karių, kuriuos remia maždaug 21,000 kariškių iš kitų valstybių.

„Mažeikių nafta“ baigė svarbų atnaujinimo projektą

Atkelta iš 1 psl.

modernizavimo projektus planuoja investuoti dar kelis šimtus milijonų dolerių.

Kelirus metus nuostolingai dirbusi „Mažeikių nafta“ pirmąjį šių metų pusmetį pagal JAV

apskaitos principus (GAAP) uždirbo 74.068 mln. litų pelno, o pagal Lietuvos apskaitos principus — 146.4 mln. litų grynojo pelno.

„Mažeikių nafta“ liepos mėnesį perdėjo 726,000 tonų

Lietuva prisidėjo prie taikos įvedimo pastangų. Pietų ir Vidurio Irake, Didžiosios Britanijos ir Lenkijos atsakomybės zonoje, tarnauja du Lietuvos taikdary būriai — iš viso maždaug 90 karių.

naftos — daugiausia per pastaruosius kelius metus (36.5 proc. daugiau nei pernai liepą).

Vyriausybė šiuo metu valdo 40,66 proc. „Mažeikių naftos“ akcijų, „Jukos“ — 53.7 procento.

„Žemės sklypų“ byloje politikai yra tikrintinų asmenų sąrašuose

Atkelta iš 1 psl.

V. Junokas sakė, kad STT analizuoja daugiau kaip 1 milijono 177,000 sklypų įsigijimo teisėtumą.

Vadinamąjį „sklypų skandalą“ tiriančios darbo grupės vadovas, Vidaus reikalų ministerijos sekretorius Algirdas Astauskas teigė, kad rugsėjo pabaigoje ši grupė planuoja pateikti vyriausybei išsamią informaciją apie tyrimo rezultatus. Pasak jo, jau yra sudaryti pa-

tikslinti apskričių viršininkų administracijoje dirbančių asmenų, galėjusių neteisėtai įsigyti sklypus, sąrašai.

Anot jo, juose yra 1,025 pavardės, kiekvienoje apskrityje tokių asmenų yra vidutiniškai nuo 66 iki 140.

Darbo grupė, pasak jos vadovo, numato patikrinti 12 apskričių viršininkų ir pavaduotojų turimų sklypų įsigijimo teisėtumą.

Jeigu būtų rasta nusikalsta-

mos arba korupcinės veikos požymių, darbo grupės surinkti duomenys bus perduoti, anot A. Astausko, ikiteisminiam tyrimui atlikti Generalinei prokuratūrai, Specialiųjų tyrimų tarnybai.

Informacija bus pateikta ir Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai, tam tikrų valstybės arba savivaldybių institucijų vadovams, kurie galės įvertinti „susitepusių“ valstybės tarnautojų veiklą.

Seimo nariai apsimėtę „riebiais“ žodžiais

Vilnius, rugsėjo 4 d. (BNS) — Seimo posėdžiui ketvirtadienį pirmininkavęs Seimo pirmininko pavaduotojas socialliberalas Artūras Skardžius per posėdžio pradžią išsivadino opozicinių Liberalų ir centro sąjungos narių Raimundą Šukį „šūdo gabalu“.

Tai teigė pokalbio liudininkė — opozicinės Tėvynės sąjungos konservatorių frakcijos narė Irena Degutienė. „Esu Seime ne pirmą kadenciją, bet dar tokioje situacijoje tikrai nesu buvusi. Esu tų žodžių liudininkė“, pažymėjo ji. Pasak jos, iš A. Skardžiaus lūpų ji taip pat girdėjusi ir R. Šukio adresuotus žodžius „ir reanimacija tau nepadės“.

Ši pokalbį girdėjo ir daugiausia Seimo narių.

Ketvirtadienio vakarą A. Skardžius ir R. Šukys išplatino pareiškimą, kuriame teigia, kad žiniasklaidoje paskelbtos jų pokalbio citatos ir komentarai „nėra teisingi“. „Iš konteksto ištraukti žodžiai ir jų tikroji prasmė buvo pacituoti ir neteisingai suprasti pokalbyje nedalyvavusių kolegų Seimo narių. Apgailestaujame, kad pokalbio metu buvo abipusiai pasikarsčiuota, kolegos susidariusią situaciją neteisingai interpretavo bei paskubėjo vertinti ir komentuoti žiniasklaidai“, teigiama socialliberalo ir liberalcentristo pareiškimu.

„Manome, kad pasireišku-

sios emocijos jokių būdu ateityje nepakenks nei asmeniniams, nei dalykiniams mūsų bendravimui“, pareiškė teigė A. Skardžius ir R. Šukys.

Opozicinės Liberalų ir centro frakcijos seniūnas Eligijus Masiulis žurnalistams teigė, jog frakcija ketina rengti apkalta A. Skardžiui, bet ne dėl apsižodžiavimo, o dėl Seimo posėdžių vedimo. „Jeigu tokie epitetai vartojami kolegų atžvilgiu, tai tokiam žmogui ne tik ne vieta Seimo vadovybėje, bet ir Seime“, sakė E. Masiulis.

Seimo Etikos ir procedūrų komisijos pirmininkė Dalia Teišerskytė pareiškė, jog dėl Seimo vyriausiojo gėda „prieš visą Lietuvą“.

Už Seimo iškabos vagystę — metai nelaisvės

Vilnius, rugsėjo 4 d. (BNS) — Vilniaus miesto 2-asis apylinkės teismas už Seimo iškabos vagystę kalėti vienerius metus nuteisė vilniečių Aleksandrą V.

28 metų vyriškis uždarė duris į policijos daboklę ir artimiausiomis dienomis bus išvežtas į pataisos namus atlikti bausmės.

Aleksandrą V. policija su laikė ketvirtadienį, įtarus jį metalinės iškabos nuo Seimo rūmų vagystę. Pareigūnai aptiko ir

pačią iškabą.

Kaip sakė Vilniaus miesto 2-ojo policijos komisariato kriminalinės policijos komisaras Jurijus Stanulavičius, Seimo iškabą pareigūnai surado Žirnių gatvėje Vilniuje, krūmuose prie metalo supirkėjų.

Aleksandras V. daugiau nei 1,500 litų vertės iškabą pardavė už 80 litų.

Supirkėjų darbuotojas Piotras Z. 45 kilogramus sveriančią lentą priėmė. Vėliau

pastebėjęs, ką nupirko, darbuotojas labai išsigando ir išmetė lentą į krūmus. Policijai jis nieko nepranešė.

Maždaug 1 metro 20 centimetrų ilgio ir 70 centimetrų pločio rusvai žalsvos spalvos iškaba su užrašu „Lietuvos Respublikos Seimas. Priimamas“ dingę trečiadienio naktį. Jos pasigėdė Vadovybės apsaugos departamentas (VAD) darbuotojai kreipėsi į policiją.

Kauno elektrinė galėtų dirbti „dviem frontais“

Vilnius, rugsėjo 4 d. (BNS) — Rusijos susivienijimo „Gazprom“ valdomos Kauno elektrinės galimybės elektros energiją tiekti Karaliaučiaus sritiesiems aplinkybės ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje.

Rusijos energetikai numatė kelis Karaliaučiaus srities apylinkių elektros energijos variantus. Vienas iš jų labai palankus Lietuvos elektrinėms, kurioms rusai tiekia dujas Rusijos vidaus rinkos kainomis, ketvirtadienį rašo dienraštis „Kauno diena“.

Pasak bendrovės „Kauno termofikacijos elektrinė“ direktoriaus Algimanto Stasiukyno, „Gazprom“ jau tariai dėl galimybių į Karaliaučiaus sritį tiekti elektros energiją iš Lietuvos elektrinių.

Kauno termofikacijos elekt-

rinė yra vienas iš „Gazprom“ padalinių, todėl energetikos specialistai manė, jog iš Rusijos tiekiamas dujas galima nesunkiai „perdirbti“ į elektros energiją ir ją tiekti Karaliaučiaus sritiesiems. Tačiau problemų iškilo dėl gamtinių dujų kainos.

Rusijos energetikai Karaliaučiaus gubernatoriui pirmausia pasiūlė pirkti dujas Rusijoje eksporto kainomis, jas tiekti „Gazprom“ priklausantiems elektrinėms Kaune, o čia pagamintą elektros energiją pirkti jau lietuviškomis kainomis.

Tačiau rusai tokios kainos kol kas „neįkaštų“.

„Atrodo, labai paprasta — tereikia rusiškas dujas tiekti ne eksportu, bet Rusijos vidaus rinkos kainomis. Tačiau leidimą tokiai operacijai gali suteikti tik Rusijos vyriausybė. Iš tikrųjų

tai sudėtinga procedūra“, sakė A. Stasiukynas.

Šis klausimas ilgokai nagrinėjamas ir todėl, kad jau nusiprasta statyti naują elektrinę Karaliaučiuje.

Pasak A. Stasiukyno, „Gazprom“ svarsto ne tik apie naujos elektrinės Karaliaučiuje statymą, bet ir apie Kauno elektrinės plėtrą galimybėmis. „Gazprom“ jau paskelbė apie 135 mln. litų investicijas — numatyta Kauno elektrinės galimybę papildomai padidinti 80 megavatų.

A. Stasiukynas teigė, kad rusai svarsto ir apie dabar ne visu pajėgumu dirbančios Vilniaus elektrinės paslaugų pirkimą. Pagal tokią schemą abiem elektrinėms būtų tiekiamos dujos, o jos Karaliaučiaus sritį aprūpintų elektros energija.

Lietuvoje numatyta bausmė gresia gaujos vadeiva laikomam Virginijui Baltušui ir jo bendrininkams Audriui Andrušaičiui ir Algimantui Veltkai. Vilniaus apygardos teisme procesas baigiamąją kalbą Generalinio prokuratoriaus Artūras Urbelis trečiadienį skaitė net 2 valandas. Valstybės teismų istorijoje yra tik keli atvejai, kai įkalnimas iki gyvos galvos siūlomas ar skiriamas net trim vienos bylos kaltinamiesiems. (LR-R-Elta)

IGNO KAUNELIO NETEKUS

Šv. Antano lietuvių parapija Detroito neteko pareigingo ir pamaldaus nario Igno Kaunelio, kuris amžinybėn išėjo šių metų birželio mėn. 3 d. Parapija liūdi ir užjaučia likusią šeimą: žmoną Stefaniją, dukrą Rūtą, sūnus Saulių, Algį ir Vytautą bei jų šeimas.

Ignas Kaunelis gimė 1916 m. rugpjūčio mėn. 10 d. Satričiaus km., Užpalių valsčiuje. Kūdikystėje Ignas neteko savo tėvo, kuris per I Pasaulinį karą buvo gimtojo kaimo pirmininku ir buvo atsakingas už maisto pristatymą vokiečių valdžiai. Už nepilnos duoklės pristatymą Igno tėvas buvo baudžiamas ir terorizuojamas. Visa tai neišvengiamai paveikė jo sveikatą ir jis jaunas mirė, palikdamas našlaičius vos dvejų metų Igą ir brolį Feliksą — 13-kos metų. Abu broliai ir motina dirbo savame ūkyje. Motina, pastebėjusi Igno gabumus moksle, leido mokytis į Užpalių vidurinę mokyklą, Utenos gimnaziją, po to — į Dotnuvos Žemės ūkio akademiją, kurią baigė išgydamas diplomą iš agronomijos. 1941 m. persikėlė į Vilnių, kur Žemės ūkio mokykloje dėstė tautinių šokių, vokiečių kalbą ir chemiją. Iš Lietuvos iškeliavo į Vakarų 1943 m. ir ilgesniam laikui apsigyveno Wiesbadene. Čia, susipažinę su Stefanija Kronaite ir 1945 m.

Ignas Kaunelis.

vedė, buvo sutuokti katalikų bažnyčioje Wiesbadene.

1949 m. emigravo į JAV ir apsigyveno Detroito. Pradžioje dirbo Fordo automobilių pramonėje, vėliau perėjo į General Motors Cadillac fabriką, kur iki pensijos dirbo elektriku. Užaugino ir išleido aukštuosius mokslus keturis vaikus, kuriais jis didžiuosi, džiaugėsi anūkais.

Už velionio sielą gedulingas Mišias atnašavo Šv. Antano lietuvių parapijos Detroito klebonas kun. Alfonsas Babonas, vargonavo ir Rekiem Mišias giedojo ši nekrologą rašantis. Palaidotas Šv. Kapo kapinėse, Southfield, Michigan.

Stasys Slizys

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr.
Aukštas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654-773-581-8654

IŠNUOMOJAMA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti
butai. 1 mieg. — \$607;
2 mieg. — \$682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojamas 2 mieg. butas su
šiluma Oak Lawn rajone.
Kaina \$775/mėn.
First Rate Real Estate, Aušra
Padalino, tel. 773-767-2400.
Palikti žinutę.

Nuo spalio mėn išnuomojamas
1 mieg. butas vakarose už
\$550+užstatas (į kainą įeina visi
mokesčiai) arba už \$250, jeigu nuo 2
v.p.p. galėtų prižiūrėti 5 m. berniuką.
Tel. 630-964-5965.

IVAIRUS

• Moteris gali prižiūrėti jūsų
vaikus nuosavyje name ir
saugiai kieme. Tel. 630-665-
7283.

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Century 21 Pro-Team
Bus.: 708-361-0800
Vok. Mob.: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail: d.j.mayer@worldnet.att.net
DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus
mieste ar priemiestuose, kreipkitės į
DANUTĘ MAYER. Profesionalai ir
sažiningai patarnauja nuo 1986 m.
Nuosavybių įkainavimas veltui.

GREIT PARDUODA

Landmark
properties
Bus.: 773-229-8761
Res.: 708-425-7160
Mobil.: 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS

- Čikagoje ar priemiestuose
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

DRAUGAS, 2003 m. rugsėjo 5 d., penktadienis

7

A + A ADELĖ SILVIA UZNYS MOSGERYTĖ

Mirė 2003 m. rugsėjo 1 d., sulaukusi 74 metų.
Gimė Čikagoje. Gyveno Chicago, IL, Marquette Parko apylinkėje.

Nuliūdę liko: vyras Vyto Uznys, dukros Linda Uznys ir Alvinas Petkus, anūkė Hayley Petkus, sesuo Janina Ridgeway su vyru Edward; Helen Mozgeris, daug artimųjų, draugų ir pažįstamų Amerikoje bei Lietuvoje.

A. a. Adelė buvo sesuo a. a. Ernesto Mosgerio. Velionė bus pašarvota penktadienį, rugsėjo 5 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 val. v. Petkus Lemont laidojimo namų koplyčioje, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL (arti Derby Rd.). Laidotuvės įvyks šeštadienį, rugsėjo 6 d. 10 val. r. Petkus Lemont laidojimo namų koplyčioje, iš kur a. a. Adelė bus palydėta į Lietuvį tautines kapines.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Vietoj gėlių prašome aukoti Plungės našlaičių namams.

Nuliūdusi šeima.

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600, www.petkusfuneralhomes.com

KAI TEISĖJAI IR „RAŠTO ŽINOVAI“ SUSIPEŠA

Atkelta iš 3 psl.

Žmonių sukurta „Rule of Law“ sąranga neišgyventų be religijos idealų. Net ir garsusis Amerikos sūnus, skeptikas Benjamin Franklin, yra pasakęs, jog „jei žmonės dabar yra tokie nedori su religijos varžtais, kas būtų, jei religiją iš jų gyvenimo išstumtume? Garsumas prancūzų politikas, keliautojas ir istorikas Alexis de Tocqueville, lankęs Ameriką 1831-1832 metais, taip rašė: „Aš nežinau, ar visi amerikiečiai yra religingi, bet man pasidaro aišku, kad jie visi tiki, kad religijos nebūtų ir demokratijos“.

Dešimt Dievo įsakymų ir šiandien turėtų būti Vakarų

demokratijos pagrindas, patvirtinantis kiekvieno asmens Dievo duotą orumą. Jie tampa ir paprastam piliečiui, ir valstybės vadovams, kad jie turi klausyti dieviško autoriteto, nors ir pasaulietišku pagrindu sukurtoje valstybėje. Jei išskyla gincas, moralinių nuostatų viršenybė virš valstybės įstatymų turėtų būti negincytina. Kitaip, jei valstybės piliečių moralė smuks, prapuls ir politikos laisvė, ir gerovė. Mums gal ir nebūtina reikia, kad kiekvienuose Amerikos teismo rūmuose būtų dekalogo paminklas, kuris liudytų tą idėją, bet tikrai reiktų daugiau teisėjų, kurie pagal tą idėją gyventų ir sprestų.

SIULO DARBA

Major taxicab co. looking for qualified cab drivers to service south suburbs. To apply please call 847-414-5623.

Ieškau vidutinio amžiaus moters, galinčios prižiūrėti senuką ir gyventi kartu. Reikia vairuoti automobilį. Aušra Padalino, tel. 773-767-2400, palikti žinutę.

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraščio brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimų išpausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Būkime pažįstami!

Neseniai atvažiavusiems, norintiems skaityti DRAUGĄ, siūsiame jį 1 mėn. nemokamai. Praneškite savo pavardę, vardą, adresą ir telefono numerį raštu (DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629) arba telefonu 773-585-9500. Būkime pažįstami! (JAV)

vardas, pavardė _____

adresas _____

miestas, valstija, zip _____

telefono numeris _____

citimortgage Vytas Keblys
Loan Consultant

- Namų finansavimas visoje Amerikoje
- Labai prieinamos sąlygos
- Greitas ir tobulas patarnavimas
- Skambinkite man šiandien:

Nemokamai: (888)-733-9070
vytas.keblys@citigroup.com

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Pal. Jurgio Matulaičio misijos vaikų šv. Mišios prasidės rugsėjo 7 d. 9:00 v. r. ir vyks beveik kas mėnesį, pirmąjį sekmadienį (sekite „Draugą“). Kviečiame visus vaikus, tėvelius, senelius ir vaikus mylinčius. Laukiame tėvų su idėjomis: kaip papuošti aplinką, kaip vesti Mišias, kaip kurti visuotinę maldą ir pan. Norime kaip viena katalikų šeima ne tik kartu garbinti Dievą, bet ir artimiau prisidėti prie šv. Mišių aukos. Skambinkite ses. Laimutei 630-243-1070 arba Grasilai 708-352-3405.

Lietuvos Vyčių Amerikos Vidurio vakarų apygardos rudens susirinkimas vyks rugsėjo 6 d., šeštadienį, 11:30 val. r. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (West 44 ir California). Dėl priešpiečių skambinti Evelinai Ozeleni 773-254-7553. Visi kuopos nariai prašomi atvykti į šį svarbų ir įdomų posėdį.

Jaunimo centro didžiojo salėje rugsėjo 6 d. vyks Čikagos lituanistinės mokyklos 2003-2004 mokslo metų atidarymas. Pradžią – 8 val. 30 min. Maloniai kviečiame visus mokinius ir tėvelius atvykti į mokyklos šventę. Kai kuriose klasėse dar turime laisvų vietų, todėl po mokslo metų atidarymo pratęsimė mokinių registravimą 2003-2004 mokslo metams. Nuo 10 v. ryto bus galima susimokėti už mokslą. Laukiame visų atvykstant.

„Spindulio“ tautinių šokių grupė laukia naujų ir buvusių šokėjų! Jaunių (8-11 skyriaus jaunimo) ratelio registravimas vyks rugsėjo 7 d., sekmadienį, nuo 5 iki 6 v.v., PLC žemutinėje salėje. Studentų ratelio registravimas vyks rugsėjo 7 d., 6:30 v.v., PLC „Spinduliukų“ (vaikų ratelio) registravimas ir pirmoji repetitija vyks rugsėjo 15 d., pirmadienį, 6:30-7:30 v.v., Lietuvių fondo salėje, PLC. Priimami 4-7 skyriaus vaikai. „Spindulio“ šokėjai dalyvaus Šokių šventėje, įvyksiančioje 2004 m. liepos 3 d. Negalintys dalyvauti registravime arba turintys klausimų skambinkite Rasai Poskočimienai 708-301-4439.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija rugsėjo 7 d., sekmadienį, kartu su Šiluvos atliadų pradžia pradeda ir „kavutės“ sezoną. Turėsime galimybę pabendrauti su svečiu kun. Arvydu Liepa.

JAV LB apylinkės ir ALTO Cicero skyriaus valdybos rugsėjo 7 d., sekmadienį, rengia Tautos šventę Cicero, IL 9 v. r. – šv. Mišios šv. Antano bažnyčioje; tuojau po Mišių parapijos salėje – LR generalinio konsulo Čikagoje Arvydo Daunoravičiaus paskaita, vaišės, pabendravimas. Rengėjai visus maloniai kviečia atvykti.

Lietuvių fondo golfo diena-žaidynės vyks rugsėjo 28 d., sekmadienį, Old Oak Country Club, Lock Port, IL. Norintys dalyvauti kviečiami registruotis iš anksto, kreiptis į Vyta ir Aldoną Vaitkus tel. 630-243-8178.

SKELBIMAI

• Amerikos lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

Šv. Kazimiero seselių rėmėjos rengia pokylį seselių naudai. Šiomet sukanka 84 metai nuo šios organizacijos įsikūrimo. Kviečiame visus seselių kazimieriečių rėmėjus, draugus, pažįstamus atvykti sekmadienį, spalio 5 d., į Oak Lawn Hilton viešbutį, prie Cicero ir 9400 gatvių. Pokylis prasidės 1:30 val., bus skanių valgių, įdomi programa, laimėjimo žaidimai. Rėmėjos kviečia gausiai apsilankyti. Vietas galima užsisakyti iki spalio 1 d. Skambinkite ses. Genovaitei 773-776-1324. Lauksime.

Rugsėjo 6-ąją, pirmąjį mėnesio šeštadienį, Tėvų jėzuitų koplyčioje (2345 W. 56th Str., Chicago, IL, 60636-8400, tel. 773-737-8400) šv. Mišios ne vien tik 8:45 val., bet taip pat bus kalbamas Rožinis ir aukojamos antrosios šv. Mišios 4 val. p.p. Bus meldžiamasi už visus tikinčiuosius, ypač už naujuosius mokslo metus pradėjusius vaikus, moksleivius ir visus mokytojus, profesorius, auklėtojus, tėvus, Ameriką, Kanadą, Lietuvą ir visą pasaulį. Tikimės, kad ateisite pasimelsti. Dekojame.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė rugsėjo 7 d., sekmadienį, rengia Tautos šventės minėjimą, kuris prasidės šv. Mišiomis Brighton Parko šv. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje 10 v. r. 12 val. Šaulių namuose, 2417 W. 43 gatvė, vyks šventinis minėjimas, trumpa programa ir kavutė. Visi kviečiami.

Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos lietuvių šeiminių rugsėjo 7 d., sekmadienį, kviečia į visų pusrūšių mokyklos Mozerio salėje, 4420 S. Fairfield Ave., nuo 8 val. r. iki 12 val. p.p. Bus įvairių bulvinių ir miltinių blynų, keptų pagal receptus iš Lietuvos.

Pasaulio lietuvių centro gegužinė rugsėjo 7 d., 12 v. p.p. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre. Skanus maistas, linksma muzika, loterija. Maloniai visus kviečia PLC renginių komitetas.

Beverly Shores, IN, Lietuvių klubas primena, kad rugsėjo 7 d., sekmadienį, vyks priešrudeninė gegužinė Pradžią 1 v. p.p.

Rugsėjo 21 d. Lemonte Violetos Urmanavičiūtės-Urmanos koncerto bilietai nebus parduodami.

Morton auditorijoje bi-lietu kasa koncerto dieną bus atidaryta nuo 12 val. iki koncerto pradžios. Čekiai nebus priimami.

Autobusas į V. Urmanos koncertą rugsėjo 21 d. išvyks 2 v.p.p. iš PLC ir parveš atgal po koncerto. Registracija tel. 708-346-0756 arba 630-243-0791. Kreiptis į Lemonto apylinkės socialinių reikalų skyrių.

Norintys į Violetos Urmanos-Urmanavičiūtės koncertą važiuoti autobusu iš Marquette Parko – nuo šv. M. Marijos Gimimo bažnyčios (kurios aikštelėje bus galima palikti automobilius) ir iš Brighton Parko – nuo šv. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios – bilietus gali įsigyti „Seklyčioje“ (2711 West 71st Street, Chicago, IL 60629) tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6909.

Nuotraukojė: (iš kairės) Kornelijus Backevičius, Rūta Grigienė, Stasys Brundza ir Algis Grigas Palangoje.

LIETUVOS VERSLININKAI PRADĖJO REMTI IŠEIVIŲ KULTŪRĄ

Verslininkas ir filantropas iš Lietuvos Kornelijus Backevičius savo 40-osios gyvenimo sukakties proga per Algį Grigą Violetos Urmanos koncerto Čikagoje rengimo komitetui įteikė 1,000 dol. Kornelijus Backevičius yra labai sėkmingas verslininkas. Jis yra farmacinės bendrovės „Korys“ Kaune ir dviejų barų-restoranų Kaune ir Vilniuje, Gedimino prospekte, savininkas. Jis yra parėmęs

daugelį kultūros projektų, jų tarpe baleto primadosos Loretos Bartusevičiūtės atsisveikimo koncertą, archeologinius kasinėjimus prie Kauno Rotušės ir kt.

Violetos Urmanos koncertas vyks rugsėjo 21 d. Morton gimnazijos auditorijoje (J. Sterling Morton H.S. Auditoria, 2423 So. Austin Blvd., Cicero, IL.). Bilietus galima įsigyti „Seklyčioje“ (2711 West 71st Street, Chicago, IL

60629); tel. 773-476-2655; fax. 773-436-6909. Sekmadieniais bilietai parduodami Lemonte, Pasaulio lietuvių centro vestibulyje, po 9 ir 11 val. šv. Mišių. Dėl bilietų ir aukų galima kreiptis į organizacinio komiteto narę Ireną Kriaučiūnienę tel. 630-734-9626 arba adresu, 806 Kenmare Dr., Burr Ridge IL 60527.

Org. komiteto užsakymu

„DRAUGO“ KNYGYNĖLYJE

ANTANINA SABONAITYTĖ KOL DAR VILTIS TEBERUSENA

2002 metais Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga išleido Antaninos Sabonaitytės knygą „Kol dar viltis teberusena“.

Ši knyga – tai A. Sabonaitytės atsiminimai, sudėti į tris skyrius: „Pavogta vaikystė“, „Namo sugrįžus“ ir „Tevo kelias“.

„Sugrįžau namo, į Lietuvą, kartu su manimi parėjo ir tremties išgyvenimai. Niekas

neužsimiršo. Pradėjau rašyti. Sėmiau iš atminties išgyvenimus prisiminimus ir guldziau į mokyklinį sąsiuvinį.

Nuo laiko pagelto sąsiuvinio lapai, bet neišbluko užrašai. Juos ir pateikiu skaitytojui“, rašo autorė.

Knygos kaina 12 dol., pridėdant 8,75% mokesčių užsiskaitantiems IL valstijoje. Vienos knygos persiuntimo kaina 3,95 dol., už kiekvieną papildomą knygą – 1 dol. mokeskis. Įsigyti norimų knygų galima „Draugo“ knygynėlyje, adresu 4545 West 63rd. Street, Chicago, IL 60629. Teirautis telefonu 773-585-9500.

Parėngia Vitalija Pulokienė

LIETUVIŠKAI BESIMOKANČIŲJŲ KURSAI DAINAVOJE

Šiomet besimokančiųjų lietuviškai suaugusiųjų kursai vieną savaitę Dainavoje vyko rugpjūčio 17-24 d., kartu su Lietuvių fronto bičiulių studijų savaitės stovykla. Lietuvių kalbos kursams vadovavo Vytautas Jonaitis iš Grand Rapids, Michigan, mokytojo Aušrelė Sakalaitė iš Lemonto, Illinois, ir Rūta Udrinė iš Jackson, Michigan. Mokiniai buvo suvaziavę iš dešimties JAV valstijų ir vienos Kanados provincijos.

Mokiniai džiaugėsi šiltu naujųjų šeiminių priėmimu (anksčiau stovykla vykdavo su JAV LB Švietimo studijų savaište), skaniu prof. dr. J. Račkausko vadovaujamų šeiminių gamintu maistu ir Dainava. Keli mokiniai buvo lankęsi Lietuvoje, jie pasidailino savo išspūdais, rodydami iš kelionės skaidres ir nuotraukas. Daug kas iš mokinių labai domėjosi Antrojo pasaulinio karo skausminga Lietuvos istorijos dalimi, apie kurią tik tiek tiek žinojo, nes dauguma mokinių yra pirmųjų lietuvių išeivių XX a. pradžioje palikuonys. Lietuvių fronto bičiuliai labai gražiai atsakinėjo į mokinių klausimus, buvo rodomos vaizdažiusės, buvo daug paskaitininkų, atvykusių kalbėti ta tema.

Stovykloje lietuvių kalbos mokėsi kunigas Gary Žiūraitis iš St. Louis, MO, atvykstantis į Dainavos stovyklą jau antrą kartą. Jis ketina vykti į Lietuvą ir ten platinti Dievo žodį. Kunigas kasdien aukojo šv. Mišias. Pradžioje lietuvių kalbos vartojo tik keletą žodžių, o baigiant stovyklą lietuviškai aukojo visas Mišias. Ši stovykla sutapo su jo kunigystės 25-erių metų jubiliejumi. Visi jam sudainavo Ilgiausių metų ir šiltai pasveikino. Išsiskirstydami mokiniai linkėjo vienas kitam gerų metų ir visi su nekantrumu liko laukti 2004 m. vasaros stovyklos. Iš viso lietuvių kalbos Dainavoje mokėsi 23 lietuvių kilmės amerikiečiai.

Aušrelė Sakalaitė

ATVYKSTA NAUJASIS LIETUVIŲ JĖZUITŲ VYRESNYSIS ŠIAURĖS AMERIKOJE

Rugsėjo 5 d. iš Vilniaus Čikagon atskrenda kun. Antanas Gražulis, SJ, naujasis lietuvių jėzuitų vyresnysis Šiaurės Amerikoje ir jėzuitų koplyčios rektorius. Kun. A. Gražulis buvo Vilniaus jėzuitų gimnazijos direktorius nuo pat jos atkūrimo 1995 m. Nuo 2001 m. Čikagoje dirbantis kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, šį rudenį sugrįžta į Lietuvą.

Kun. Antanas Gražulis, gimęs 1952 m. gausioje šeimoje – du jo broliai taip pat kunigai – baigė Kauno kunigų seminariją ir buvo pašventintas kunigu 1978 m. Į Jėzaus draugiją (jėzuitus) įstojo pogrindyje 1981 m. Sovietmetį buvo artimas „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ redaktoriui kun. Sigitui Tamkevičiui, SJ, ir Jono Borutos, SJ (abu dabar vyskupai), bendradarbis, rinkęs peticijų parašus, žinias, rūpinęsis Kronikos leidybos technika.

Atgimimo metais tuometinis provincijolas J. Boruta pavedė kun. Gražuliui ekonomo pareigas – provincijos išdininio ir statybų vedėjas. 1990 m. pradėjo remontuoti ateizmo muziejumi buvusią Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčią ir prie bažnyčios jėzuitų namus, kampą po kampo, kambarį po kambario. Bažnyčia atšventinta 1991 m. Pogrindyje įsteigto ir savo namų neturėjusioms Eucharistinio Jėzaus vienuolių seserims 1997 m. perleista šv. Kazimiero sodybos suremontuota ir praplėsta pietinė dalis.

1994 m. rudenį valdžia sutiko jėzuitams grąžinti šv. Kazimiero bažnyčią priklausiusias Jėzuitų gimnazijos patalpas, kuriose iki prieš 17 m. veikė A. Vienuolio vidurinė mokykla, dėl pastato pavojingos būklės perkelta į kitą vietą – su sąlyga, kad už 9 mėn. jėzuitų mokykla atvertų duris. Vadovaudamas statyboms ir paskirtas gimnazijos

direktoriumi, kun. Gražulis surinko mokytojus bei pirmuosius mokinius ir ligi šiol, jau 8 m., gimnaziją vedė ir tobulino. Direktoriaudamas taip pat vyresniašias klases mokė tikybą, rūpinosi gimnazijos žurnalėlio „Quo vadis“ leidyba.

Buvusiame jėzuitų sode, sovietmečiu virtusiu sąvartynu, įrengė sporto aikštę. Išvykdamas į Čikagą palieka kruopščiai pradėtus darbus – gimnazijos salės statybą, stovyklavietėje pagrindinio pastato pamatus, nebaigtą papildomą salę senoje jėzuitų rezidencijoje, šalia jau tobulai suremontuotų mokyklos rąstinių ir valgomosios virtuvės. Visa tai, aišku, įmanoma tik užsienio lietuviams bei Europos ir JAV jėzuitams padėdant.

Gimnazijos direktorius surado stovyklavietę prie Guobtų ežero, apie pusvalandį kelio nuo gimnazijos. Laukai ir pamiškės tapo mėgstama trijų pastatų, mokyklos, sporto ir užsiėmimų vieta, kuria kasmet pasinaudoja gimnazijos mokiniai, mokytojai, tėvai ir dar apie 1,000 kitų stovyklauotojų iš įvairių Lietuvos vietų. Kun. Gražulis visą laiką buvo skautų kapelionu, pastaraisiais metais – vyriausiu Lietuvos skautų dviasios vadu.

Kun. Gražulis daug kartų lankėsi Čikagoje, mokėsi Illinois universiteto anglų kalbos kursuose (anglų kalbos mokėsi ir pas jėzuitus Londone, Anglijoje). Jau užmezgę ryšius su Čikagos liuanistine mokykla Jaunimo centre, planuodamas mokyti tikybą. Jėzuitų namuose taip pat globos t. Vaclovą Gutauską, SJ, pagrindinį paramos telkėją Jaunimo centro, koplyčios ir jėzuitų namų statybai prieš beveik 50 m. Kun. Gražulis bus jėzuitų atstovas Jaunimo centro taryboje ir Lietuvos jėzuitų provincijai lėšas telkiančioje taryboje Baltic Jesuit Board. AS

Mokytoja Aušrelė Sakalaitė sveikina lietuviškų kursų dalyvį kun. Gary Žiūraitį 25-erių metų kunigystės proga.

Lietuviškai besimokančiųjų 2003 m. stovyklos dalyviai Dainavoje. Iš kairės – stovyklos vadovas Vytautas Jonaitis ir mokytoja Aušrelė Sakalaitė.